

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Pax Romana

Fribourg, 29. julija.

Pax romana, rimski mir, to ime se mi zdi, da je vzeto iz Vergilja. Pomeni mir, ki sloni na pravičnem redu, kakor ga je upostavljal po krvavih državljanskih vojnah cesar Avgust. Ta cesar in njegova vladavina sta bili ideal krščanskemu srednjemu veku, kadar je pretresala Italijo divja borba med Velfi in Gibelini. Danes pred deseti leti so lepo ime Pax romana dali mednarodni organizaciji katoliških vseučiliščnikov, ki se je osnovala v Fribourgu. Bilo je kmalu po svetovni vojni, ko se je bilo krščansko občestvo Evrope izpremenilo v čredo sovražnih plemen, ki so se med seboj z modernimi tehničnimi sredstvi pobijala, kakor da bi nikoli ne bilo na svetu dvatisočletne krščanske kulture. Osnovanje Pacis romanae je bilo veliko dejstvo, ker je pomenilo, da so po evropskem klanju prvi našli med seboj duhovni kontakt v duhu Cerkve organizirani katoličani.

Naloga, ki so si jih takrat na kategorični klic časa postavili katoliški akademiki vsega sveta, so seveda zelo obsežne in težke, tako da njihova realizacija zahteva ne samo novih metod dela, ampak tudi novega duha. Zakaj vse izkušnje po vojni kažejo, da katolicizem kot verska in kulturna sila kljub najdovršnejšim sredstvom organizacije in najmodernejšim metodam dela ne uspeva, ako se njegovi pristaši (če rabim to zelo neadekvatno ime) obenem ne prešinjajo z duhom temeljite obnove vsega življenja, ki zahteva, da se žrtvujejo očitno preživele nacionalne, socialne in gospodarske forme in tradicije prošlosti pa da se začnejo načela krščanstva polagati naravnost v deviško zemljo.

V tem smislu se mi zdi, da je Pax romana, ki danes združuje 40.000 akademikov vseh narodov, dozdaj pokazala največ umevanja sedanjega časa po svoji misijonski organizaciji, ki bi se morebiti komu lahko zdela sport, v resnici pa ni samo velikega znanstvenega pomena, da ne govorim o religiozni vrednosti tega pokreta, ampak daje preporočilnim silam katoličanstva priložnost do najintenzivnejše in najboljše delavnosti sploh: je torej, vsaj po mojem umevanju, izvrstna šola za razvoj socialnih in karitativnih zmožnosti mladega katoliškega inteligenta ter samoposebi umevno zelo razširja njegov pogled na vse človeške probleme. V tem oziru je delovanje belgijske dijaške misijonske organizacije AUCAM pa tudi nemškega akademskega Missionsbunda, naravnost velikopotezno. Seveda se ne sme tako delovanje akademika omejevati in zoževati na misijonsko polje kot tako razum za onega, ki se temu poklicu bodisi kot duhovnik ali laik specialno posveti, ampak mora v glavnem biti pedagoško sredstvo za pravilno versko-kulturno in socialno delovanje mladega katoliškega rodu tudi v Evropi, ki je v marsikaterem oziru danes še bolj poganska nego Afrika ali Azija.

Drugi posebni znak udejstvovanja katoliške inteligence v mednarodnem združenju Pacis romanae je sodelovanje za okrepitev miru. Čeprav to pacifistično nastojenje gre vzporedno z ženevskim in je prizadevanjem Društva narodov vse-skozi prijazno, je vendar samostojno ukoreninjeno v klasičnem naravnem pravu, kakor so ga razvili mojstri stare in nove sholastike ter na tem polju nadaljuje zdravo tradicijo katoliške kulture; torej nikakor ni posnetek buržojskega pacifizma, kakor se večkrat sliši. Mir more biti samo rezultat, posledica, in sicer rezultat, posledica pravičnega družabnega reda: Pax est tranquillitas ordinis, kakor je dejal genijalni Avguštin. Iskanje tega reda spada zato med najvažnejše zadatke katoliške inteligence naše dobe. V tem oziru naj mi bo dovoljeno pripomniti, da ni zadosti, niti če se riše samo v velikih potezih pred očmi poslušalcev kako nebulozno srečno občestvo na podlagi srednjeveške solidarnosti stanov, ki živijo po etičnih načelih krščanstva — niti je veliko pomagano, če se Zapad obsoja v prah in pepel, ne vedoč, kaj bi se na njegovo mesto postavilo, ampak postalo je nujno potrebno, da začnemo katoliški razumniki delavstvu podajati čisto konkreten sistem na »krščanski etiki zasnovanega družabnega reda. V tem oziru tudi Pax romana ni še daleč prišla. Katoliški moramo spoznati, da smo še preveč obremenjeni od tradicije, ki nam je v nekem pretiranem spiritualizmu privzgojila preveliko indiferenco ali neutralnost napram vprašanjem ekonomskega, krušnega, čisto zemeljskega značaja. Tega se moramo iznebiti, ne da bi seveda zapadli materializmu, če hočemo biti vpštevani kot faktor pri oblikovanju bodočega socialnega in gospodarskega reda. Tudi živi, neposredni in, da tako rečem, organizirani kontakt katoliškega študenta z delavskim proletariatom, kakor ga zlasti tako krepko zabičuje P. Martindale S. J., po mojem mnenju najbolj širokopotezni član Družbe Jezusove v XX. stoletju in eden najbolj uglednih sodelavcev Pacis romanae, še ni dosežen v toliki meri, kakor je potreba; mora se pa priznati, da postaja življši in življši.

Referenti Pacis romanae so na pravkar minulem zasedanju v Fribourgu tudi zelo obravnavali nacionalno vprašanje, odklanjali nacionalizem, pojmovan kot ideja rase ali kot ideja vse-mogoče države, in dekan literarne fakultete na varšavski univerzi, Halecki, je jako originalno plediral za nov tip univerze, ki naj podaja in utrjuje nek univerzalizem nazorov, etosa in mednarodne kulture po vzorcu srednjeveške universitas litterarum. Je pa velik minus organizacije Pacis romanae, da je v njej dosedaj vse premalo

Grdo omalovaževanje Poljske

Pri zadnjih konferencah se je govorilo o reviziji nemške vzhodne meje
Zakaj se Poljska, ki je velesila, ni povabila v London in Pariz?

Varšava, julija 1931.

Za časa londonske konference so francoski listi raznesli vest, da je angleška vlada imela resen namen načeti vprašanje revizije mirovnihih pogojev, posebno, kar se tiče nemških želja na vzhodni meji. Do tega ni prišlo, tako so poročali listi, ker je francoska vlada za ta načrt pravočasno zvedela in na konferenci zavzela stališče, ki ni dovolilo angl. diplomaciji uresničiti svoje žaljive in zle namene. Takšno postopanje bi res ne bilo lojalno že iz stališča francoske vlade kaj šele z ozirom na Poljsko. Čudno je vsekakor, da so se mogle vršiti tako važne konference zaporedoma v Londonu, v Parizu in v Berlinu in da nobenemu državljanu ni prišlo na um, da je poljska republika s svojimi 30 milijoni prebivalci velesila, ki je ravnotako življenjsko interesirana na usodi Nemčije, kakor ostale velesile v Evropi. Če je bilo res, je angleška vlada imela namero otvoriti debato o vzhodnih mejah Nemčije in če je res, da je nemški državni kanceler v svojem razgovoru z francoskim predsednikom vlade namignil na »poljski hodnik«, potem bi bila elementarna dolžnost državljanov, da takoj pokličejo na konferenco tudi poljskega zastopnika, če

ga že prej niso marali pozvati iz razloga, da so reparacije in od Hooverja predlagani moratorij vprašanje, ki se tiče samo Nemčije in njenih upnikov.

Današnji krakovski »Kurier« je v nekem dopisu, ki ga je sprejel iz Berlina, ponovno sprožil to delikatno vprašanje. Njegov dopisnik zatrjuje, da je na podlagi informacij, ki mu jih je dala angleško veleposlaništvo v Berlinu, Mac Donald, angleški predsednik vlade, ob priliki svojega berlinskega obiska jasno povedal nemškim državljanom, da je skrajni čas zato, da se pritegne tudi Poljska k pogajanju o denarni pomoči za Nemčijo. Ta predlog, da je bil storjen v odgovor na trditve nemških ministrov, da niso mogli sprejeti francoskih političnih garancij, ker Nemčija ne more in ne sme mirno pristati na obstoječe meje na vzhodu. Tudi gradbo nove križarke je nemški državni kanceler utemeljeval z razlogom, da Nemčija neobhodno potrebuje križarko, da si varuje pomorsko zvezo med zapadno in vzhodno Prusijo, katero loči ravno »poljski hodnik«. Ako bi tega hodnika ne bilo, oziroma ako bi bilo mogoče olajšati prestop iz Nemčije v vzhodno Prusijo in ga osvoboditi od

poljske kontrole, bi nova križarka bila nepotrebna. Dr. Brüning naj bi bil celo namignil svojemu angleškemu tovarišu, da brezpogojno sprejme francoske politične garancije, ako se truje vzhodno vprašanje reši na korist Nemčije. Nato je angleški minister odgovoril v kratkih besedah, da ne more o tem razpravljati v odsotnosti poljskega delegata.

Na zunanjem ministrstvu v Varšavi so informirani, da je vzhodna meja igrala veliko vlogo na vseh treh zadnjih konferencah in so tudi z vsi resnostjo in z vso gotovostjo pričakovali, da se jih povabi. Javna tajnost je, da bi bila Poljska takšno vabilo z zadoščenjem sprejela. Povabila ni bilo. Nikdo ne ve zakaj. Zato tudi ni čuda, da se je poletila poljske javnosti gnev nad omalovaževanjem, katerega Poljska kot interesirana država in kot slovanska velesila ni zaslužila. Treba bo še mnogo resnih prizadevanj poljskih državljanov in tudi prijateljev Poljske, predno bodo padli vsi pred-sodki in da bo Poljska uvaževala v evropski politiki v razmerju z veličino in s številom svojega prebivalstva, kajti na žalost odločujeta še vedno ti dve dejstvi v mednarodni politiki in ne, kakor bi moralo biti, pravica.

Iz Berlina v Rim

Francoski državniki pojdejo v Italijo — Pred sporazumom med Francijo in Italijo

Rim, 31. julija. Fašistični listi prinašajo sledečo vest: Sedaj je gotovo, da bo prvi pomembni mednarodni sestanek po posetu Mac Donalda in Hendersona v Berlinu poset, ki ga bosta napravila Brüning in Curtius v Rimu. Datum tega potovanja se do sedaj še ni določil, vendar pa je zelo verjetno, da bosta prišla nemška državnik v Rim še pred 9. avgustom, ko je v Nemčiji napovedana nova demonstracija »Stahlhelme«. Na vsak način bosta dr. Brüning in dr. Curtius prišla v Rim prej, nego bosta Laval in Briand obiskala Berlin.

Rim, 31. jul. Z. »Lavoro Fascista« piše v svoji današnji številki, da je prihod francoskih ministrov v Italijo zagotovljen. Ta obisk francoskih ministrov dovaja list v zvezo z intervencijo in delom ameriškega državnega tajnika Stimsona, ki je prišel v Evropo s posebno misijo, da odstrani spor med Francijo in Italijo, ker je od tega odvisna splošna mednarodna razorožitvena konferenca, ki se bo vršila leta 1932. Če ne pride do predhodnega sporazuma med Francijo in Italijo, ni niti misliti, da bi se na tej konferenci lahko reševali bolj komplicirani problemi. Takoj pri prihodu Stimsona v Italijo je dal Grandi izjavo o mirovni politiki fašistične Italije. Ravno tako je tudi Mussolini izjavil, da je Italija pripravljena omejiti se v oboroževanju.

To Mussolinijevo izjavo so v celoti prinesli inozemski časopisi, medtem, ko so fašistični listi njegovo izjavo le registrirali, posebno pa še izpustili oni del izjave Mussolinija, v kateri pravi, da bi Italija bila pripravljena zmanjšati svojo vojsko na 10.000 pušk. »Lavoro Fascista« piše v nekem članku iz Pariza, da bo francoska vlada razpravljala o tem vprašanju in da se lahko pričakuje, da bo v najkrajšem času rešen francosko-italijanski pomorski spor. »Lavoro Fascista« pripominja, da se morajo informacije iz Londona sprejeti z vso rezervno, ker se v zadnjem času niso vršila nobena direktna pogajanja med Parizom in Rimom. List piše, da so precej značilni članki francoskih levičarskih listov, ki so bili vsled tega vznemirjeni in vsled tega sklepa, da so izgledi za rešitev spora med Francijo in Italijo postali precej aktualni.

Varšava, 31. julija. Z ozirom na dovršeno izplatio prece rate francoskega pošojila 350 milijonov frankov se bo železniška proga Džedosec—Gdynja začela graditi še letos. »Rzespospolita« objavlja brzojavko iz Pariza, v katerem je rečeno, da je Francija pripravljena dovoliti Poljski novo posojilo pod ugodnimi pogoji, ako se Poljska obveže, da izvede gotove reforme, ki so potrebne za

stabilizacijo njenega notranjega položaja. Francija želi, da bi Poljska po svojem režimu uživala povsod zaupanje, da bi mogla igrati vlogo odločilnega faktorja na vzhodu Evrope. Francija želi, da bi Poljska bila notranje solidna, ker le to more utrditi njen ugled na zunaj.

Briand bolan

Pariz, 31. jul. tg. Zunanji minister Briand mora po naročilih svojih zdravnikov oditi najmanj za en mesec na dopust. Odpotovanje bo že

danes dopoldne na svoje posestvo Cogherelle in bo moral tam absolutno mirovati. Verjetno je, da Briand prvič po dolgi letih ne bo sodeloval na septemborskem zasedanju D. N. v Ženevi. Tudi ni mogoče misliti na to, da bi Briand sedaj potoval v Berlin. Sedanji dopust Brianda se nikakor ne sme smatrati za politično bolezen, temveč je Briand res bolan in je nujno potreben počitka. Dočim se je dopoldne še zatirjevalo, da se je samo nekoliko prehladil v Londonu in da bo v par dneh zopet dober, se sedanje zdravniško mnenje izjavlja resneje. Pariški specialist za srčne bolezni profesor Vaquez se je javnosti izrazil zelo rezervirano in ni dal nobene jasne diagnoze, toda iz poznejših zdravniških odredb je jasno, da Briand ni potreben samo enostavnega oddiha. Briand ne leži v postelji, izogiba pa se mora vsakega telesnega napora.

Obletnica zločina

Fašisti proslavljajo obletnico požiga »Narodnega doma« v Trstu

Belgrad, 31. jul. l. Današnja »Pravda« pod naslovom: »Neverjetna svečanost in s podnaslovom »Nečloveška dela nečloveških prinaša sledeče. Zdi se neverjetno, da se nečloveška dela lahko poveljujejo. Triški list »Popolo di Trieste« objavlja poročilo fašističnega zborovanja, ki se je vršilo pred nekaj dnevi, na katerem je skupina

ljudi proslavljala težak in strašen zločin, ko so fašisti zažgali hotel Balkan v Trstu, v katerem se je nahajal Slovenski Narodni dom. Na tem zborovanju se je poveljevalo ta brutalen zločin. »Pravda« odločno protestira proti tej sramotni svečanosti in proti takemu nekulturnemu in med civiliziranimi narodi neverjetnemu slučaju.

Zopet petrolej

Petrolej v Perzijskem zalivu izzal konflikt med Anglijo in Perzijo

Istanbul, 31. julija. Anatolska agencija poroča iz Bassore, da se je pod predsedstvom angleških kolonialnih častnikov vršil na otoku Barein velik sestanek šefov arabskih plemen in kneževin na otokih in ob obali Perzijskega zaliva. Vprašanje pripadnosti bareinskega otočja spada med stare spore med angleško in perzijsko vlado in celo Zveza narodov je že imela priliko baviti se z njimi. Znano je, da se nahajajo na teh otokih bogati petrolejski vrelci, ki dajejo otokom zelo veliko strateško vrednost. Napetost, ki je zadnje čase zavladala med angleško in perzijsko vlado, izvira brez droma iz navedenega spora. Perzijska vlada je do danes trdovratno odklanjala ratifikacijo že davno sklenjene trgovinske pogodbe, med tem, ko vzdržuje s sovjetsko vlado vedno bolj intimne stike. Uvaževati se mora tudi dejstvo, da prihaja ruski petrolej v Perzijo mnogo cenejši, kot je petrolej, ki ga proizvaja v Perziji sami angleška družba Anglo-Perzian Oil Company.

Zgoraj navedena konferenca Angležev z arabskimi šejki zadobiva tem večji pomen, ker je skoroda istočasno prispela v Džebel Dochan na ba-

rejskih otokih skupina angleških inženjerjev pod vodstvom majorja Holmesa, da otočje preišče in začne z eksploatacijo. Poroča se tudi, da je neki nemški parnik iztovoril na istem otoku velike množine strojev, kar bi značilo, da se bo z delom takoj pričelo. Inženjerji so izjavili, da so bili poslani od Anglo-ameriškega konzorcija.

Sanacija Danat banke

Berlin, 31. jul. tg. Danes je bil storjen odločilni korak za sanacijo Danat banke. Kakor se poroča uradno, bo tudi Danat banka, ko bodo banke splošno zopet odprte, otvorila svoje prostore in vršila plačila neomejeno. Industrijski krogi so se obvezali prevzeti akcije Danat banke v znesku 35 milj. mark po kurzu s 120 odstot. tako, da bo banka dobila na razpalo nova sredstva v skupnem znesku 43 milj. mark.

Dunajska vremenska napoved: Vreme bo še nekoliko toplejše. Menjaje oblačno. Krajevne nevihte niso izključene.

Majdica pere za svoje punčke.

Mala Majdica je svojim punčkam dobra mamica. Ona skrbi za to, da so vse njihove oblečke vedno vzorno čiste. Enkrat na teden ima veliko pranje. Seveda jemlje za to samo Schichtov Radion. Ona je že pri svoji mamici videla, da postane s Schichtovim Radionom oprano perilo belo kot sneg in da se pere hitro in lahko, kajti

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

„Zeppelinov“ polet na sever

Težka in nevarna pot nemškega zrakoplova je bila plodonosna za znanost
Izkušnje bodo koristile tudi zrakoplovni tehniki

Berlin, 31. julija. Komandant »Grofa Zeppelina« dr. Eckener, ki se je vrnil s potovanja na tečaj in je zdaj s svojim zrakoplovom iz Berlina odplul v svoje stalno пристanišče v Friedrichshafen, je dal o svojem znamenitem potovanju na kratko sledeče poročilo:

Potovanje »Zeppelina« je dokazalo, da je zrakoplov najpopolnejše sredstvo za potovanja na tečaj. Kar se tiče znanstvenih izsledkov, so člani ekspedicije zbrali ogromen fotografski in kartografski material in napravili prevažna merjenja in opazovanja geografskega, magnetičnega in meteorološkega značaja.

Lepo vreme — udobna vožnja.

Vreme je bilo izredno lepo. Smerterja je bilo nebo na tečaju tako jasno in vedro, kakor da bi bili v Italiji. Temperatura je bila znošna, pokrajine pa impozantne, fantastične ter grozne in čudovite obenem. Člani »Zeppelina« so se peljali tako udobno, kakor da bi bili turisti. Ladja je bila dobro kurjena in živež je bil izvrsten. Raziskovalci so si vsak dan privoščili tudi več butilk vina.

Dr. Eckener je prepričan, da bo mogoče že v kratkem času organizirati na tečaj prava turistična potovanja.

Na »Severno zemljo«

Pot »Zeppelina«, potem ko je po pristanku v Hookerjevem zalivu na Franc Jožefovi zemlji (nekako ob 82. vzporedniku in 52. poldnevniku) zapustil sovjetsko ladjo »Malygin«, s katero se je bil tam srečal, je bila sledeča: »Zeppelin« je sledil na vzhod po 80. vzporedniku do otoka Wiese. Od tukaj je vzel smer bolj proti jugovzhodu južno od otoka Kainev in dosegel takozvano Severno zemljo (Nordland), ki se je prej imenovala Zemlja Nikolaja II., zatem pa Zemlja Ljeninga, in končno dosegel najsevernejši rt Azije, oz. Sibirije, Celjuskina.

Ugotovilo se je, da je Severna zemlja veliko večja, nego se je do sedaj mislilo; večja od Noveje zemlje. Znanstveniki so tu napravili važne posnetke in merjenja, ki bodo velikega pomena za poznanje zemlje ob tečaju. Pot od Franc Jožefove zemlje do Severne zemlje, ki je julija meseca jako nevarna zaradi megle in ledenih skorje, ki se tvori na trupu »Zrakoplova«, je »Zeppelin« preletel v 5 urah. Nadaljnja projektirana pot do otoka Kamenov, na katerem je »Zeppelin« mislil pristati, in na daljnje Novosibirske otoke, pa se je morala opustiti zaradi megle in pa radi štednje s plinom.

Povratek.

»Zeppelin« se je obrnil in plul čez Tajmirsko morje mimo Tajmirskega polotoka proti Dicksonovemu otoku ob ustju Jenisejevega zaliva, kjer se nahaja ruska meteorološka in radiotelegrafna postaja. Potem je plul nad Novajo Zemljo po vsej njeni dolžini od severa do juga in vzel preko Barentsovega morja smer nazaj na Arhangelsk in Ljeningrad. Kakor že znano, se »Zeppelin« na povratku v Ljeningradu ni ustavil.

Magnetične motnje.

Čeprav »Zeppelin« ni mogel napraviti cele ture, katero si je bil izbral, je rezultat njegovih znanstvenih opazovanj vreden toliko, kolikor bi mogle napraviti tri navadne polarne ekspedicije v teku 5 let. Zanimivo je, da je radiopostaja »Zeppelin« celih 40 ur, to je tekom vsega poleta od Franc Jožefove zemlje do Severne zemlje in nazaj do polotoka Kanina popolnoma molčala, dasi radiotelegrafski aparati »Zeppelina« lahko oddajajo in sprejemajo kratke valove dolžin 26, 35 in 42 metrov. Vrh tega je imel zrakoplov drugo postajo na dolge valove med 600 in 3000 metri. Edina razlaga tega pojava so magnetične motnje v arktični coni, v koje atmosferi se nahajajo elektroni.

Šest mučnikov znanosti na Dicksonovem otoku.

Na že imenovanem otoku Dickson ob ustju Jeniseja se nahaja ruska meteorološka in radiotelegrafna postaja. To je najskrajnejša točka zemlje, na kateri je naseljena kultura in znanost. V treh barakah živi popolnoma ločeno od sveta 6 moških, ki se morejo imenovati pravi menihi in heroji moderne civilizacije. Sovjetska vlada jih vsako leto preskrbuje z živežem. Pred nekaj leti se je nahajala na otoku tudi ženska, kar je pa imelo slabe posledice. Šef postaje je namreč iz ljubosumnosti ustrelil kuharico. Odslej je sovjetska vlada odredila, da se ne sme pustiti na otok nobena ženska. Pred tremi leti so vsi stanovalci na Dicksonovem otoku pomrli od skorbuta. Ko so eremiti zagledali zrakoplov, opozorjeni po ropotu motorjev, so naravnost od veselja znoreli. Nekateri so skakali, drugi so si trgali obleko s telesa, tretji so letali kakor nori. Z zrakoplova so spustili padala, na katerih je bil privezan živež, tobak in celi letniki ruskih časopisov, ki so bili namenjeni za prof. Ušakova, ki se nahaja na Severni zemlji, do katerega pa »Zeppelin« ni prispel. Može so kakor

nori leteli na točko, kamor je padalo padalo. To je znamenje, da tudi ti možje trpijo zaradi pomanjkanja sveže hrane.

Nov nemški izum.

Uspeh ekspedicije je v veliki meri zasluha novega aparata, ki so ga iznašli Nemci. Ta aparat je namreč preprečil, da ni zaloga vode na zrakoplovu zmrznila. »Zeppelin« ima namreč kot balast s seboj veliko množino vode. Če bi bila ta voda zmrznila, bi bili recipienti počili in zrakoplov bi bil izgubljen. Tudi voda, ki ohljuje motorje, ni zmrznila. Aparat, ki ima ime »Glystantina«, obvaruje vodo pred zmrznenjem tudi pri temperaturi 50 stopinj pod ničlo.

Odkritja in druge podrobnosti.

Med odkritji ekspedicije je omeniti: Severna zemlja je prerezana po vsej dolžini po kanalu. Po njej se vleče gorski hrbet, dolg 25 km., kojega najvišji vrhovi dosegajo 2000 metrov. Na polotoku Tajmir je veliko jezero. Severozapadno od Franc Jožefove zemlje ležijo Beli otoki, ki jih je prvi odkril Nansen, poslej pa nanje ni stopila človeška noga. Ekspedicija je napravila točne karte vsega tega ozemlja.

Na rtu Flora na Franc Jožefovi zemlji so videli z zrakoplova družino severnih medvedov. Tu, kaj so tudi iskali sledi za Amundsenom, katerih pa niso našli. Zato je gotovo, da je veliki norveški raziskovalec skupaj s svojimi tovariši na aeroplantu Latham padel v Barentsovo morje.

Ko je »Zeppelin« pristal v zalivu Hooker, kjer ga je čakala ladja »Malygin«, je ta poslala k zrakoplovu čoln s 6 osebami, med katerimi je predvsem treba omeniti prof. Ivanova in njegovo mlado ženo od arktičnega instituta v Ljeningradu. Zrakoplovci in pomorščaki so si podali roke skozi okna »Zeppelinove« ladje, kjer je zrakoplov ostal nad morjem samo 13 minut, da ga ne bi stisnile ledene mase. Dr. Eckener je sporočil »Malyginu«: »Ni časa. Treba urno naprej na Severno zemljo!«

Na tečaj sam bi bilo samo 6 ur.

Če bi hotel zrakoplov od Franc Jožefove zemlje, to je ob 82. vzporedniku, pluti na tečaj sam, bi bil rabil samo 6 ur. Tudi vreme je bilo naravnost sijajno. Kljub temu dr. Eckener ni hotel na tečaj, ker bi to iz znanstvenega stališča ne imelo veliko pomena.

Koroški dijaki v Belgradu

Belgrad, 31. jul. 1. Z današnjim jutranjim brzovlakom so prispeli v Belgrad slovenski dijaki iz Koroške, ki so bili na kolodvoru od svojih belgradskih tovarišev in belgradskih univerzitetnih profesorjev priščno sprejeti. Na kolodvoru so bili pozdravljeni in je na pozdrave odgovoril vođa ekskurzistov g. Kranjc. Nato so si dijaki v družbi svojih tovarišev ogledali Belgrad. Popoldne so jim priredili v znani Weifertovi pivovarni kosilo. Jutri si ogledajo koroški dijaki okolico Belgrada. Iz Belgrada odpotujejo preko Užice v Sarajevo in Dalmacijo, pri povratku pa se zopet ustajajo v Ljubljani, kjer bodo pri tej priliki obiskali tudi Bled in Bohinj.

Seja Narodne banke

Belgrad, 31. jul. 1. Upravni odbor Narodne banke je imel večeraj popoldne sejo, na kateri je, izvolil dva člana v izvršilni odbor. Izvoljena sta bila Andrej Radović in Matejčić.

Osebnosti

Belgrad, 31. julija. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje in s soglasjem predsednika ministrskega sveta je postavljen za sekundarja na državni bolnišnici v Ljubljani dr. M. Bitenc z ženske bolnišnice.

V enem tednu 600

Bukarešta, 31. julija. AA. V zadnjih dneh so aretirali v vsej Rumuniji 600 komunistov. Komunistična stranka je hotela 1. avgusta prirediti velike demonstracije.

Zapravljiva Zveza narodov

Spričo vseobče krize je nedopustno, da Zveza narodov povečuje svoje izdatke — Bajne plače ženevskih uradnikov

Zeneva, julija 1931.

Birokracija ima svojo filozofijo. Odkar stoji svet, je birokracija mislila, da je neobhodno potreba in da je ni nikdar preveč in da se mora avtomatično množiti. Birokracija Zveze narodov ni prav nič drugačna. Ko se je Zveza ustanovila, je znašal proračun za zvezni sekretariat okroglih 260 milijonov Din. Danes je proračun že narasel na 220 novih milijonov Din in se še sekretariat pritožuje, da mu manjka osebja in ugodnosti za uradovanje. Ker se ženevski proračun za Zvezo narodov poravnava iz prispevkov držav, ki so članice Zveze, je dovoljeno, da se izrazijo kritike in kdor bo nepristransko kritiziral izdatke Zveze narodov, bo brezdvomno moral obsojati, da je tekma navzgor spričo vsesplošne evropske gospodarske krize vendar malo preočita. Vse države so morale predpisati strogo štednjo, povsod se proračuni kar se upravljače zmanjšujejo, samo Zveza narodov potrebuje vsak dan več za vršenje svojih upravnih poslov. Zato ni prav nič neumestno, če bi se izdatki Zveze večali pregledali s kritičnim očesom in če bi se na podlagi dobljenih informacij nekoliko pristrigili. Kateri so izdatki Zveze narodov. V veliki večini predstavljajo plače nastavljenega uradništva, drugi malenkostni del gre za organizacijo raznih konferenc in za honorarje strokovnjakov, ki prihajajo od časa do časa v komisije prireditelj Zveze.

Koliko zaslužijo uradniki Zveze narodov. Začnimo pri najvišjih. Generalni tajnik Zveze narodov prejema letno 100.000 švicarskih frankov, ali en milijon Din. Poleg svoje plače dobiva še 63.000 frankov, ali 630 tisoč Din za reprezentacijske stroške, tako da znaša njegova celoletna plača en milijon 630.000 Din, ali mesečno 135.000 Din, ali dnevno 4500 Din. Tajnikov namestnik dobiva letno en milijon Din, podtajniki pa, katerih je 5

Najnovejše vesti

Demonstracije proti nunciju

Praga, 31. jul. tg. Večera zvečer so bile pred poslopjem papeške nunciature v Pragi v Uršulinški ulici demonstracije proti papeškemu nunciju Ciriacu. Med demonstranti je bilo največ študentov, ki so vzklikali nadškofo dr. Kordaču in proti papeškemu nunciju. V nunciatu so pogasili vse luči, policija pa je bila takoj na mestu in je razglašala demonstrante. Nato je policija zaprla cesto.

Leta so leta

Pariz, 31. jul. tg. Neugodno zdravstveno stanje Briandovo se je opazilo že pri obiskih v Parizu in Londonu. Briand je sicer izpolnjeval vse dolžnosti reprezentacije, njegov obraz pa je bil nenavadno blede, postava pa še bolj sklonjena. Težkoče pri dihanju so se povečale, tako da je Briand le s težavo vzdržal na dolgih konferenčnih sejah. Briand bo meseca marca 1932 dosegel 70. leto.

Bog daj!

London, 31. jul. tg. V »Daily Expressu« objavlja ameriški poslanik v Londonu general Dawes prognozo o konjunkturi za Ameriko. Orisal je periodo depresije, ki se je pojavila prvič meseca januarja 1929 in izraža mnenje, da se že pojavljajo znaki, da bo nastopila nova perioda prosperitete.

Proti razbojnikom

Pariz, 31. jul. AA. Povodom odkritja in uničenja razbojniške tolpe, ki je iz Bolgarije prodrla na jugoslovansko ozemlje, piše »Homme Libre« to-le: Odkritja jugoslovanskih oblasti in ponovni nameravani teroristični atentat komitašev prikazuje, da so VMRO in njeni voditelji, ki jo plačujejo, priredili ta napad z namenom, da ustvarijo neprimljive nove bolgarske vladi in da izpovejo upravičeno ogorčenje v Jugoslaviji, vse to pa zato, da preprečijo zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Vlada g. Malinova bo našla gotovo odobravanje pri vseh prijateljih mira, če bo v izvrševanju svojih prerogativ napravila z vsemi sredstvi konec temu delovanju, ki je kakor sama VMRO sramotno za bolgarsko državo in madež v zgodovini civilizacije. Malinov bo dokazal, da se razlikuje od onih dobroznanih ljudi, ki VMRO vzdržujejo in podpirajo.

»Ere Nouvelle« piše: Poslednja odkritja dokazujejo, da je VMRO sklenila ustvarjati s svojo teroristično akcijo stalne neprimljive in neprestojljiv jez med Jugoslavijo in Bolgarijo. Javno je, da so oni, ki podpirajo VMRO, zahtevali, da se po kaže organizacija vredna vsot, ki jih jim plačajo v svrhu, da izkoristijo spore med dvema državama na Balkanu. Bolgarska vlada mora pokazati, da ni izvrševalka nalogov VMRO in da ni takšna kakor prejšnja vlada, ki je zaigrala dostojanstvo naroda in državno suvereniteto ter da bo vrnila državi red kakor odgovarja civiliziranemu narodu. Jugoslavija pa bo morala ali polom Društva narodov, ali polom evropskega javnega mišljenja opozoriti Bolgarijo, da čuva odnošaje dobrega sosedsstva.

Nad 40 stopinj Celzija

Newyork, 31. jul. tg. V Newyorku je dolgotrajna vročina prisilila vse prebivalstvo, da so likormogoče podnevi skrije pred direktnimi solnčnimi žarki. Mnogi javni in trgovski uradi so že dan zaprti in poslušajo šele ob večernem hladu. Velike množice prenočujejo kar na prostem. Bolnišnice so prenapolnjene z bolniki, ki jih je zadela solnčarica. V morskih kopališčih je tolikšen naval ljudstva, da se drug drugega ne morejo ogibati. Temperatura znaša nad 40° C. Konzum sladoleda in hladnih pijač je ogromen.

Drobne vesti

Zagreb, 31. julija. Z. Društvo za račni promet znižuje od jutri naprej poštne cene: Zagreb—Belgrad od 520 na 440 Din, Zagreb—Graz od 400 na 320 Din in Zagreb—Dunaj od 720 na 640 Din.

Berlin, 31. julija. AA. Amerikanska letalca Pangborn in Herndon sta po kratkem postanku v Berlinu odletela dalje proti vzhodu.

Bayreuth, 31. julija. AA. Po zadnji predstavi »Parsivala« je Wagnerjeva hčerka Eva izročila slavemu dirigentu Toscaniniju Wagnerjev rokopis.

Madrid, 31. jul. AA. Po živahni debati je španska ustavodajna skupščina izrazila začasni vladi z ogromno večino zaupnico in jo pozvala, naj ostane še nadalje na krmilu. Kabinet Zamore ostane tako na krmilu neizpremenjen.

Italija utrije albansko mejo

Belgrad, 31. julija. 1. Današnje »Vreme« prinaša iz Soluna pod naslovom »Tragedija v Albaniji« sledečo vest. Poročajo iz Janine, da se na utrdbah napram Jugoslaviji dela zelo hitro z upravo italijanskih oficirjev. V tej vesti se trdi, da je 47 vojakov grške narodnosti, ki služijo v Albaniji vojaški rok in ki so bili zaposleni pri teh delih, pred par dnevi našlo smrt pri utrjevanju. Ko so delali, se je podslala zemlja ter pokopala vseh 47 oseb pod seboj. Njihovim predpostavljajem, to je 2 albanskih častnikov se ni ničesar zgodilo. Ta vest je napravila med grškim prebivalstvom v Albaniji zelo mučen vtis. Veruje se, da so poneprečeni vojniki bili namenoma ubiti po želji italijanskih častnikov, ki so se bali, da bi ti vojniki grške narodnosti ne izdali načrta teh utrdb napram Jugoslaviji. Te vesti se od strani albanskih uradnih krogov demantirajo.

Davek na trgovino z živino

Belgrad, 31. julija. AA. Davčni oddelek je razposlal okrožnico s tole vsebino: Na mnoga vprašanja, ali je trgovina z živino podvržena splošnemu davku na poslovni promet in ali je promet trgovine z živino všteti v skupni davek na poslovni promet, se določi v svrhu enotnega postopka pri prometu z živino tole: Pri prometu z živino za klanje po mesarjih in drugih v svrhu prodaje mesa za hrano se plača skupni davek na poslovni promet po členu 16 uredbe o skupnem davku. Trgovci z živino, ki jo kupujejo za kakršnokoli prodajo in torej z živino trgujejo, pa morajo plačati splošni davek na poslovni promet.

Zagrebska vremenska napoved: Precej stalno z malimi oblaki in zmerno toplo vreme.

Promet s pšenico

Belgrad, 31. julija. AA. Sreski načelniki so te dni dobili sporočilo, ki ga morajo takoj razglasiti prebivalstvu. Gre za prodajo in kupovanje pšenice. Privilegirana izvozna družba je naročila vsem svojim prevzemalcem, da vzamejo tudi slabšo pšenico po hektolitru teže ter tudi ono, ki ima več višnjeveca, kakor je predpisano. Za vsak kg manj na hektoliter teže in za vsak kilogram višnjeveca več se odbije po 1 kg. Pod nobenim pogojem se ne bo jemala samo nezdrava, smetiva in vlažna pšenica.

Privilegirana izvozna družba neprestano kupuje in dobiva pšenico, kolikor to dopušča stanje vode, reke, razni vlačilci itd. Kdor danes ne pride na vrsto, pride jutri. Od vsakega pridelovalca se kupi vse pod gornjimi pogoji. V Bački in Banatu kupuje Privilegirana izvozna družba od pridelovalcev, kmetijskih združenj in trgovcev pšenico in z vsemi sklepa posle, in jim plačuje blago, ne meče se zato, kdo jim je pšenico prodal.

Belgrad, 31. julija. AA. Prometno ministrstvo je ponovno dovolilo popust za izvoz moke razen za koruzo. Popust velja enako kakor za izvoz ječmena, soržice, pšenice, rži in moke po tarifi, kakor je predpisana dne 1. decembra 1930. Ta popust je veljaven od 1. avgusta t. l. do preklica, najdelj pa do 31. decembra t. l.

Naša trgovinska bilanca

Belgrad, 31. julija. 1. Po podatkih generalne direkcije carin je znašal uvoz v našo državo v mesecu juniju t. l. 121.808.705 kg, v vrednosti pa 384.719.000 Din. V primerjavi z uvozom v juniju lanskega leta je ta izvoz manjši za 19% v težini in za 23% v vrednosti. V prvem polletju t. l. smo uvozili 562.125 ton v vrednosti 2.581.000.000 Din. V primerjavi z uvozom v prvem polletju 1930 se je uvoz zmanjšal za 23% v težini in za 25% v vrednosti.

PIJTE BIO MLEKO!

Ljubljana dobi zdravo mleko

Preureditev Osrednjih mlekar v preskrbovalnico zdravega mleka za Ljubljano - Nov polet zadružne misli - Mesto pasteriziranega biorizirano mleko - Dobava na dom v zaprtih steklenicah - Nove važne in velike investicije - Prva in edina moderna mlekarna v Sloveniji

Ljubljana, 31. julija.

Pri preskrbi mestnega prebivalstva z dobrim, brezhibnim mlekom je v vseh večjih mestih vodila odločujoče činitelje misel: dati mestnemu prebivalstvu povsem *zdravo, polnovredno in higijensko zanesljivo mleko*, ki naj ga to prebivalstvo uživa v čim večjih množinah ter misel, dvigniti produkcijo mleka, oziroma pripraviti že obstoječi produkciji konzuma zmožen trg v mestih ter na ta način pomoči zlasti sedaj veliki krizi kmeta. Vsa mesta so trpela do še pred kratkim zaradi nepopolne rešitve preskrbe z mlekom. Ali moderna zahteva higijene je pospešila to rešitev: ponekod z osebno inicijativo, ponekod z inicijativo komunalnih ali drugih oblasti, ponekod pa s pomočjo zadružništva. Pri nas, v deželi močno razvitega zadružništva, zlasti *mlekarskega zadružništva*, je bilo pričakovati, da bo ta problem prišlo prvo reševati prav to zadružništvo. To pričakovanje je prišlo res reševati naša najmočnejša mlekarska organizacija, *Osrednje mlekarne v Ljubljani*. Jutri, v soboto 1. avgusta, se bo na slovesen način otvoril nov, moderniziran obrat Osrednjih mlekarških društev. Danes dopoldne so se v prostorih te zadruge zglasili, na prijazno povabilo načelstva in ravateljstva zadruge, zastopniki ljubljanskih dnevnikov. V spremstvu načelnika zadruge, ministra n. r. dr. Kulovca, ravatelja podjetja g. Pečnika in ravatelja Državnega higijenskega zavoda dr. Pirca, so si zastopniki časopisja ogledali ves modernizirani aparat, ki prične jutri delovati, obenem pa so jim ti go-spodje tudi razložili principe, zaradi katerih in po katerih je bil obrat Osrednjih mlekar povsem moderniziran. Zaradi te modernizacije bo Ljubljana sedaj prvič imela možnost, da uživa povsem brezhibno mleko tudi v svežem stanju. Mnoga srednjeevropska mesta morajo za to Ljubljano zavidiati, zakaj Ljubljana je s tem napravila važen korak z ozirom na prehrano svojega prebivalstva.

Osrednje mlekarne dobivajo mleko od krajevnih mlekarških združenj iz Komende, Spod. in Zg. Brnika, Medvod, Dolskega, Cerkeja in Velesova. V te kraje odide avto Osrednjih mlekar ob 8 zvečer in se vrne ob 1 ponoči. Avto pobere večerno in opoldansko mleko, obenem pa dobivajo Osrednje mlekarne mleko tudi z Dolenskega. Od tam dobivajo povprečno opoldansko mleko, in sicer od zadrug v St. Rupertu, Sodražici in Beli cerkvi. To mleko prihaja ob 9 zvečer v Ljubljano. Do sedaj, torej še pred reorganizacijo, je Ljubljana konzumirala od Osrednjih mlekar povprečno 4500 litrov mleka. Odvišno mleko uporabljajo Osrednje mlekarne za maslo. Vendar je do sedaj konzum mleka variral kvečjemu za 200 litrov dnevno. Osrednje mlekarne plačujejo producentom mleko z ozirom na odstotek toščice. Kot osnova velja odstotek 3,8 odstotkov toščice. Nekatero mleko ima več toščice, drugo manj. Povprečno pa oddajajo Osrednje mlekarne mleko z zelo ugodnim odstotkom 3,5 do 3,6%, medtem ko jamčijo za povprečni odstotek 3,3%, kar je še vedno nad vse ugoden odstotek toščice.

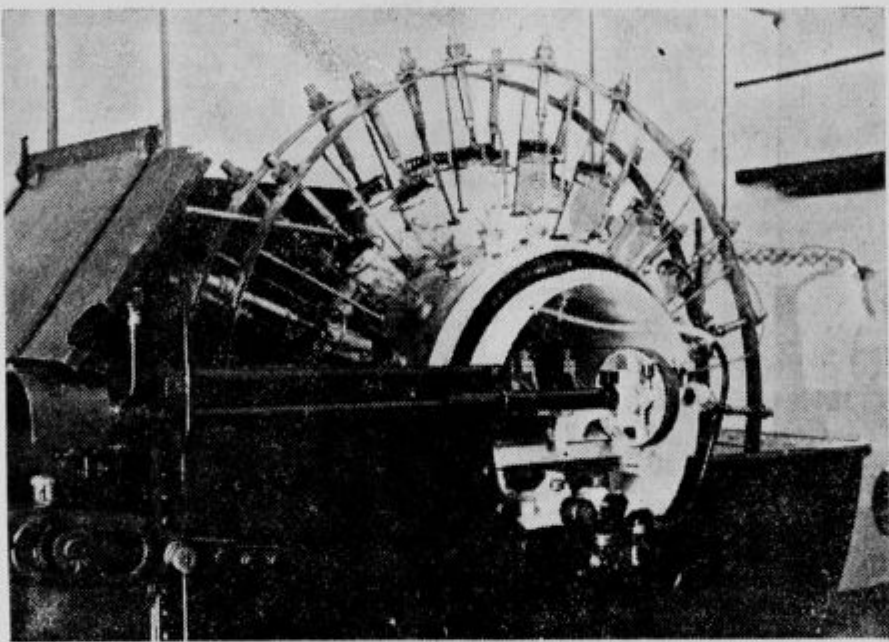
Osrednje mlekarne bi bile po preureditvi svojih naprav zmožne preskrbovati vsaj dvoje tako velikih mest, kakor je Ljubljana, s povsem zdravim, zanjamo higijenskim mlekom. Kapaciteta naprav Osrednjih mlekar dovoljuje namreč dnevno 48.000 litrov, medtem ko znaša dotedanji dnevni konzum Ljubljane približno 18.000 do 20.000 l mleka. Da povsem krijejo potrebo Ljubljane po mleku, so Osrednje mlekarne tudi uvedle nove moderne naprave, čim višja bo potreba Ljubljane po zdravem, *bioriziranem mleku*, tem cenejši bo obrat, tem cenejši bodo stroški in tem nižja bo konzumna cena. Osrednje mlekarne kot zadružna ustanova ne streme za previsokim dobičkom, temveč predvsem za tem, da spravijo čimveč dobrega domačega mleka na domači trg, ter s tem pomorejo svojim zadružnikom in članom pridruženih združenj, t. j. kmetom. Nova preureditev Osrednjih mlekar, uveljavljanje higijenskih principov pri pripravi svežega mleka ter stremenje za zvišanjem konzuma, se povsem krije s stremenjem Državnega higijenskega zavoda, da čim večji konzum *higijenskega mleka*, obenem pa so bili pri preureditvi upoštevani vsi principi novega, modernega in strogega zakona o zaščiti živil. Mesto dotedanje pasterizacije mleka, ki je le delno onemogočila bakterije v svežem mleku, je uvedla zadruža biorizacijo mleka, ki omogoča, da je prav vse mleko in ne samo en del povsem prosto škodljivih bakterij, obenem pa ima vse vitamine in mlečne mikrobe. To omogoča, da more Ljubljana od jutri dalje piti brez skrbi *sveže mleko*, brez najmanjše bojazni, da bi se kdo okužil. Prvič pa je v praksi tudi izvedeno, da dobivajo konzumenti *sveže mleko* v hermetično zapravljenih steklenicah. Od trenutka, ko pride mleko v biorizator, pa do trenutka, ko pride v usta konzumenta,

je mleko nedostopno za kakršnekoli škodljive kati in sploh nedostopno za zrak, pri tem pa mleko ne izgubi niti najmanjše svojih dobrih lastnosti.

Po zakonu o zaščiti živil izvršujejo kontrolo mleka oblasti prve stopnje. Državni higijenski urad je v mnogih vzorcih mleka ugotovil, da prihaja z dežele mleko od raznih zbiralec in mlekarjev v stanju, ki ni dopustno za trg. Novo vodstvo Osrednjih mlekar pa je s preureditvijo svojih obratov, ki so veljale milijonske investicije — poskrbelo, da bodo vsi nedostaki odpravljeni. Po drugih modernih deželah, n. pr. v Avstriji, mleko niti na deželi ne sme na trg, če ni pripravljeno na ta način, kakor ga bodo od sedaj dalje oddajale Osrednje mlekarne. Obrat Osrednjih mlekar bo stalno in dnevno pod zdravniško in higijensko kontrolo. Stalno bodo Osrednje mlekarne skušale dvigniti konzum higijensko pripravljenega mleka. Zlasti bo važno, da dobe v prihodnje otroci v šolah vsi brez izjeme dnevno po 200 gr mleka ob pavzi. Vse obrate bo higijensko urejen. Pri pripravljanju mleka, pri čiščenju posod, pri ročni manipulaciji osebja, povsod bo onemogočeno najmanjše onesčiščenje. Vsi prostori so prepletkani, nemogoče

je, da bi najmanjši prašek prišel do mleka.

Važno bo seveda še dalje vprašanje produkcije mleka. Potrebno bo mnogo pouka, mnogo truda, da bo živina v brezhibnih hlevih, da bo molža pravilna in dostava higijensko neoporečna, vendar pa so priprave Osrednjih mlekar tako obsežne, da Osrednje mlekarne ne bodo oddale niti enega litra nezdravega mleka. Stalni laboratorij bo proučeval kakovost mleka. Že prej je nekdo kontrola mleka ugotovila, da je bilo v enem vrču mleko od nezdrave krave. Tisti vrč mleka je bil takoj uničen in kravo so takoj izsledili v neki gorenski vasi. Povsem izključeni bodo najmanjši taki slučaj pri Osrednjih mlekarneh v bodoče. Kdo pa sploh še kontrolira s tako natančnostjo vse osialo mleko, ki prihaja na ljubljanski trg? Že dosedaj so ljubljanske kavarne, restavracije, boljše podjetja naročala mleko le pri Osrednjih mlekarneh, poleg njih pa tudi številni zasebniki. Ni dvoma, da se bo konzum bioriziranega mleka v Ljubljani še znatno dvignil in sploh prevladal ves ljubljanski trg. Slovensko mlekarsko zadružništvo, katerega največja centrala so vprav Osrednje mlekarne, je napravilo Ljubljani s tem neprecenljivo uslugo.

Avtomat za izpiranje steklenic.

Moderni strojni obrat

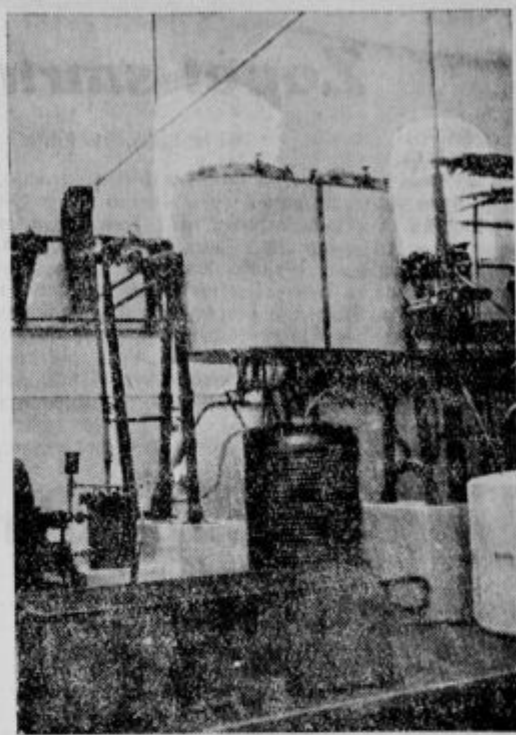
Biorizacijska naprava

Nato so si časniki ogledali nove moderne naprave, ki služijo biorizaciji mleka in odpremi le-tega. Hkrati so si ogledali še vse ostale naprave v Osrednjih mlekarneh. Najnovejša pridobitev Osrednjih mlekar je brezdvoma obsežen biorizacijski stroj, ki je montiran v takozvani mlekarni, kjer stoji tudi še stari stroj za pasterizacijo mleka s hladilnikom in velik posnemalnik s pasterizacijsko napravo za smetano. Biorizacijska aparatura zavzema seveda največji del mlekarne in biorizacija mleka se v njej izvrši na sledeči način. Iz velikih pločevinastih vrčev izlivajo vse mleko naprej v velik filtrirni kotel, po katerem mora iti mleko skozi tri plasti filtrirne tkanine, kjer ostanejo vse trdne snovi, smeti in nesnaga, ki je mogoče po naključju ali nepazljivosti zašla v mleko. Ta filtrirni kotel kljub obsežnosti filtrira mleko jako precizno in zato seveda počasi, tako da filtrira v eni uri le okrog 1000 litrov mleka. Iz tega kotla se izteka mleko v veliko kad, ki jo vidimo pred biorizatorjem (glej sliko), iz katere črpa posebna črpalka mleko zopet ponovno skozi filter in ga potiska pod pritiskom 4 atmosfer v razpršilnik v biorizatorju. Naprava ima na vrhu dva velika biorizacijska kotla, ki lahko delujeta oba hkrati ali posamič, kakor pač zahteva potreba. Praktično je zlasti to, da obratuje vedno lahko po en kotli, dočim morejo druga čistiti. Mleko pride torej v razpršilnik pod pritiskom štirih atmosfer. Razpršilnik razprši vse mleko v sila drobne kapljice, v pravo mlečno meglo, podobno, kakor smo navajeni videti vodeno meglo ob močnih vodnih slapih. Mleko je torej v biorizatorju razdeljeno v sila drobne delce, skoro molekule. Tako razpršena mlečna megla se za par trenotkov segreje s pomočjo pare na 75° C,

pri čemer pogine že večina bakterij. Takoj nato pa potegne druga črpalka to mlečno meglo, ki z veliko naglico kondenzira, v hladilnik, kjer se ohladi mleko skoro v trenutku na 4° C. Pri tej hitri spremembi temperature poginejo še ostali mikrobi, ki so mogoče prenesli prvotno segretje. Hladilnik se ohlaja s pomočjo kompresorja, ki je nameščen v kotlarni. Mleko odteka iz hladilnika po posebni cevi naravnost v veliko kad, ki je montirana nad strojem za avtomatično polnjenje steklenic. Pot, ki jo napravi torej mleko, je ves čas zraku zaprta. Od tistega trenutka naprej, ko zlije mleko iz pločevinastih vrčev v cedilo in od tod v kad, teče mleko ves čas skozi stroje in cevi, ne da bi prišlo v dotiko z zrakom. Izvršene biorizacije torej ne morejo pokvariti mikrobi, ki bi prišli v mleko iz zraka, že zato ne, ker mleko z zrakom ne pride v dotiko. Biorizacijska aparatura more na uro biorizirati do 3000 litrov mleka. Dnevna kapaciteta pa znaša 50.000 litrov mleka, katerega v Ljubljani še z lepa ne bomo popili.

Polnilni in izpiralni avtomat

Biorizirano mleko se zbira v veliki kadi pod stropom v drugem prostoru. Pod kado pa je montirana povsem nova moderna aparatura — polnilni avtomat, ki avtomatično polni polilitske ali litrske steklenice z mlekom in jih hkrati tudi neprodušno zamaši. Avtomat napolni v eni uri lahko 1500 litrskih in polilitskih steklenic, pri čemer je vsaka infekcija mleka izključena. Vse ročno delo, ki ga zahteva avtomat, je polganje praznih in izpranih steklenic na tekoči trak na eni strani in na drugi strani odpremljanje polnih

Biorizacijska aparatura: V ospredju vidimo kad, v katero se izteka mleko iz cedila. Na vrhu aparature vidimo 2 biorizacijska kotla in pod njima hladilnik z hladilnimi obroči.

in zamašenih steklenic, ki se nabirajo ob zaključku tekočega traku. V istem lokalu stoji še moderen izpiralni avtomat, ki izpira rabljene steklenice tako, da so godne za novo polnitev. V aparat se postavljajo steklenice tako, da jih močan vodni curek izpira z vročo vodo od znotraj, močna vodna prha pa jih izpira od zunaj. Tako popolnoma očisti in lesketajoče se steklenice se nalože na posebna stojala in se na zraku in solncu odtečejo in posuše. Posušene steklenice pa romajo potem na tekočem traku pod polnilni avtomat.

Med mlekarno in prostorom, kjer se izpirajo in polnijo steklenice, je nameščen obsežen laboratorij, v katerem se vsak dan posebej preizkuša mleko na vsebino maščobe, vode in škodljivih primesi, zlasti gnojnih kokov. Sicer pride za biorizirano mleko v poštev le tako mleko, ki ga dajo od živinozdravnikov posebej preiskane krave. Vendar je možno, da se kakšni taki preiskani kravi po naključju ognijo vime, s čimer lahko preide gnoj iz vimena v mleko. Zato je seveda potrebna vsakodnevna preizkušnja mleka, s čimer je zagotovljena absolutna sigurnost bioriziranega mleka. Naj omenimo še to, da ima biorizirano mleko prav toliko maščobe kakor običajno, radi močne razpršitve pa je maščoba seveda tako močno pomešana z mlekom, da ne stopi na površje hitro, kakor se to dogaja pri surovem mleku.

Ostali prostori

Za temi prostori je nameščena pralnica za velike pločevinaste vrče, v katerih se dovažajo mleko v mlekarno. Vrči, ki drže po 25, 30 in 50 litrov, morajo biti pocinjeni in se vsak dan močno poribajo s krtačo znotraj in zunaj in v dveh kadeh ponovno izplaknejo. Naslednji prostor je kadlarna, v kateri se biorizirana smetana predelava v čisto maslo, nakar se v kletnih prostorih stiska maslo v oblike, ki pridejo v papir zavite običajno na trg.

Na dvorišču je nameščena obsežna ključavničarska delavnica in kovačnica, ki sta zlasti pri sedanjih montažah novih modernih strojev imeli obilo posla. Odtod je prav tako vhod v kotlarno, kjer stoji močna lokomobil, ki preskrbuje vso mlekarso s pogonsko energijo in s paro, ki služi za segrevanje strojev in aparatur. Hkrati žene lokomobil močan kompresor, ki služi za ohlajevanje hladilnikov in kletnih prostorov. Vrh tega žene še črpalko, ki črpa iz lastnega vodovoda talno vodo. Mlekarna namreč že iz higijenskih razlogov rabi vsakodnevno ogromne množine vode, ki bi stale mesečno 3000 Din, če bi mlekarne uporabljala vodo mestnega vodovoda.

V obsežnih kletih so skladišča za sir in posebno zorišnica za sirove hlebe, katero drži posebna peč v stalni najbolj ugodni temperaturi, hkrati pa vzdržuje poseben avtomat v zorišnici za zorenje potrebne množine vlage.

S sedanjo modernizacijo in povečavo so napravile Osrednje mlekarne velik korak naprej. Upamo, da bo tudi širše občinstvo uvidelo prednost mleka, ki ga bodo dobavljale Osrednje mlekarne, s čimer bo še največ pridobilo prebivalstvo mesta Ljubljane same, ki bo vedno lahko uživalo kar najbolj higijensko očisto in odpremljeno mleko.

Peklenski stroj v Matenji vasi

Postojna, 31. julija.

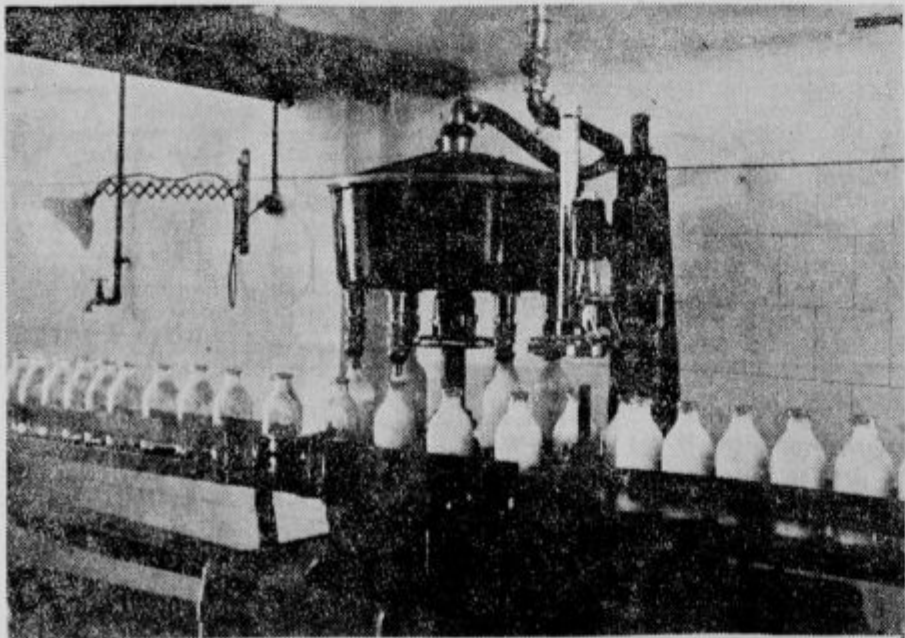
V Matenji vasi, tričetrt ure oddaljeni od Postojne in blizu Prestranka, so fašisti odkrili te dni zopet pripravljen atentat. Fašisti imajo sploh srečo, da vedno odkrijejo kakšen pripravljen atentat, v katerega pa noben resen človek ne verjame. Kakor fašisti sami zatrjujejo, je bil atentat odkrit v ponedeljek ob 9 dopoldne. Našli so namreč peklenski stroj v velikosti 15×15×40 cm v obliki škatlje iz pločevine. V škatlji je bil baže poldrug kg najhujšega ekrazita. Po navadi so fašisti obdolžili pripravljenega atentata Slovence in so zato še v isti noči aretirali vse moške, ne glede na starost in jih prepeljali z avtobusi v Postojno. Vozili so jih vso noč: starejše v najvišjih letih, mlade fante, moške v zrelih letih. Vsa pameten človek pa ve, da je nemogoče kateremukoli domačinu priti v kasarno in tam odložiti peklenski stroj, samo fašisti v svoji bojazni pred atentati, so zmožni to verjeti. Najbolj verjetno je, da so ta peklenski stroj položili fašisti sami in ga napolnili z navadnim smodnikom. Neverjetna je namreč velika korajža, ki so jo fašisti pokazali potem, ko so ta peklenski stroj nesli v gozd in ga izpustili v zrak. Eksploziral je ob močni detonaciji, fašistom pa je zaigralo srce, ko so tako srečno preprečili atentat. Uboge Slovence iz Matenje vasi pa so imeli več dni zaprtje v Postojni, v vojašnici, ki se nahaja v bivši Zmidskevi hiši. Ker ta kasarna nima dovolj zaporov, so jih imeli ujeti cele noči kar

na dvorišču. Trpljenje teh, po nedolžnem preganjanju ljudi si kar predstavljajmo! Slučaj s tem atentatom so preiskali tudi italijanski topničarski izvedenci. Nekaj Slovencev so fašisti pozneje že izpustili, ostali pa še čakajo pravične sodbe, če je ta pri fašistih sploh še možna...

Zločin nad slaboumnim

Ljubljana, 31. julija.

Danes je v Ljubljani umrl okoli pol 3 v bolnišnici neznan mož, za katerega nihče ne ve, kako mu je ime in odkod prihaja. Tega možkega so dne 22. julija našli ljudje v Naklem vsega sestradanega in oslabelega ležati za čestno škarpo. Mož, ki mu je bilo na videz okoli 40 let, je bil slaboumn in ni nič govoril, tako da je bilo povsem izključeno, da bi kdo izvilkel kaj iz njega, najmanj pa kakšne osebne podatke. Župan v Naklem je moža dal prepeljati v ljubljansko bolnišnico. V bolnišnici pa mu zdravniki niso mogli več pomagati, zakaj bogve kako dolgo časa je ležal mož, prepričan sam sebi, žejen in lačen in brez moči, za čestno škarpo. Najbrž so ga tam izpostavili brezsrčni sorodniki, ki jim je bil mož postal že nadležen. Sodna obdukcija bo dognala pravi vzrok njegove smrti, obenem pa oblasti polizvedujejo, kdo je moža izpostavil na cesto, oziroma vsaj to, odkod je možakar prišel v Naklo, kjer ga nihče ne pozna. Kdor bi kaj vedel, odkod je izginil tak slaboumn mož, naj javi bližnjemu orožništvu ali pa ljubljanski bolnišnici.

Avtomat za polnjenje in zapiranje steklenic. Na levi vidimo prazne, na desni pa polne in zamašene steklenice na tekočem traku.

Popolna razprodaja manufakture!

Zopet smrtna žrtev Save

Ljubljana, 31. julija.

Danes popoldne smo dobili z Ježice poročilo, da je Sava zahtevala zopet novo smrtno žrtev. Ob 4 popoldne je v kolenu Save, med Tomačevim in Jarsami izginil v valovih 25-letni Ivan Skubic, mersarski pomočnik pri mojstru Rozmanu na Sv. Petra cesti. Voda je tam približno tri metre globoka in zelo deroča. Skubic je krepko plaval v vodi, ko ga je najbrže prijel krč. Mladenec se je še enkrat dvignil in potem izginil v valovih. Vsak poizkus, da bi ga rešili, je bil brezuspešen, ker ni bilo nobenega dobrega plavca v bližini. Skubicevega trupla še niso našli.

O Skubicu, ki je utonil danes popoldne v Savi,

Velenjski daljnovod dograjen

Ljubljana, 31. julija.

Ze lansko jesen so začeli graditi mogočni daljnovod za visoko napetost iz Velenja do Crnuč. Letošnjo pomlad in poletje so postavljali na vse 70 kilometrov dolgi progi z veliko naglico visoke lesene drogove in nad 120 železnih drogov. V zadnjih mesecih so še napeli vse tokovodne žice, s čemer je bil daljnovod gotov. Daljnovod je grajen za napetost 60.000 voltov in teče iz Velenja mimo St. Petra v Savinjski dolini, mimo Gomilkega čez Vransko in Trojane, mimo Blagovice, Lukovice in Domžal na Crnuč.

Danes so priklopili daljnovod na velenjsko centralo in sicer na napetost 5000 volt. Dočim je bilo prijemanje žic do sedaj brez vsake nevarnosti, je dotikanje žic odslej smrtonosno in se prizadeto občinstvo opozarja, naj pazi, da ne bo nesreč. Z današnjim dnem je dobila velenjski električni tok vas Crnuč. Ze danes ponoči je gorela na končnem drugu daljnovoda močna električna žarina, ki jo je napajal tok iz Velenja. Električni

Franc Žličar

Sv. Jurij ob juž. žel., 30. julija.

Kakor črna, temna srca je zagrnila naš trg Sv. Jurij in vso okolico žalostna vest — g. Žličar je za vedno zaprl svoje oči! Ob tej pretresljivi vesti je občela žalost srca vseh Tvojih prijateljev, sploh vseh ljudi, ki so Te poznali. Prijateljev, pravim, saj nisi imel nikdar kot dober katoliški mož sovražnika, saj si vsakemu človeku rad pomagal v življenju, ako si le mogel. Tvoje srce je bilo vedno odprto za pomoč revnim in bednim. In sedaj si po trudah svojih življenjskih poti šel od nas — zapustil nas v najbolj dobi svojega življenja, star komaj 53 let.

Rojen si bil v borni koči v vasi Kameno blizu trga Sv. Jurija 21. septembra 1877. Vem katoličan si bil Tvoj stari, veren si bil tudi Ti. Nisi imel možnosti, kakor drugi bogati sinovi, da bi šel študirat, dasi si imel duševne zmožnosti v veliki meri. Vendar si se sam v življenju izobrazil kulturno tako visoko, da je vsak inteligent, govoreč s Teboj, lahko mislil, da govori z zelo naobraženim človekom. Baš to Ti je dalo veliko zaupanje pri revnih in bogatih slojih.

Ob Tvoji smrti se vsak katoliško misleč človek spominja onih dni, ko si z dr. Antonom Korošcem ustanavljal leta 1902 matico našega kulturnega življenja, Slovensko katoliško prosvetno društvo, ki se je pod Tvojo železno energijo razmahnilo do izredne višine, kojega član si vedno bil in tudi njegov najboljši strokovalec v težkih zadevah do zadnjega Tvojega stvika.

Saj si bil Ti tisti, ki si se v naših krajih boril za slovenstvo v dobi germanizacije in se tako pokazal, da si res pravi sin slovenske matere...

Saj si bil Ti tisti, ki si vzel v svojo roko ogromno delo, da se je v katoliških rokah zasnova naša hranilnica in posojilnica, ki se je v kratkem dvignila do silnega razmaha in tako postala zaščita in pomoč našemu bednemu kmetu.

Z vsem srcem, z vso dušo si se boril za ideale našega katolištva in ideale katoliškega političnega življenja. Ni bilo shoda katoliške stranke v trgu ali v daljni okolici, da ne bi navduševali može za kat. stvar in tako s spretno postavo, odličnim nastopom in idealno taktiko podpiral naša kat. načela. Na Tvojo iniciativo je vzcvetela leta 1909 moč naše mladine, ko se je združila v krepko organizacijo. Skratka, dal bi bil življenje za svoje pripranje.

Izrazil si se mnogokrat, da so bili prvi petki vedno Tvoji. Šel si iskati za težko delo pomoči v hram božji. Saj je od radosti zaigrala marsikomu solza v očeh, ko Te je videl stopati s svojo nedolžno dečo pred oltar... pred Teboj Tvoji otroci, za njimi si iskal opore pri sv. spovedi in sv. obhajilu tudi Ti.

Tako se lepo minili Tvoji prvi petki, tako je zvenelo Tvoje življenje. Sejal si mnogo v življenju in sejal si kleno zrna ne samo v srca svojih lastnih otrok, temveč tudi, lahko rečemo, v srca vseh faranov.

In sedaj ravno na pol poti svojega življenja zapušča svojo ženo in sedem odraslih otrok. Bil si jim nadavdo dober mož in oče in Tvoja rana smrt je zadala hud udarec v njihovo življenje. Poslovil si se od njih...

smo izvedeli še naslednje: Skubic je bil doma iz Plešivice na Dolenjskem in je le nekoliko pomagal pri mojstru Rozmanu, ni bil pa pri njem uslužben. Bil je namreč brezposeln in je iskal službe mersarskega pomočnika. Izdelovalec klobas Rozman mu je dajal kot svojemu rojaku le hrano in stanovanje, dokler ne najde službe. Fant je bil pošten in priden delavec ter je kljub svoji brezposelnosti skrbel celo za svojo mater. Brez dela je bil že od lani, ko se je vrnil od vojakov. Danes se je kopal drugič v letošnjem letu. Na Savo je šel popoldne še z enim Rozmanovim uslužbencem. Spaval je na drugo stran Save, ko pa je plaval nazaj, ga je zgrabil med vrtinci krč, tako, da je utonil in mu ni mogel nihče več pomagati.

tok iz Velenja bodo uporabljali sedaj tudi pri gradbi velike transformatorske postaje, ki jo gradijo že vse poletje v bližini Crnuč.

15. avgusta pa bo priključen velenjski električni tok na vse kolodvorce v Ljubljani, ki bodo torej v mestnem pomeju prvi konsumenti velenjskega električnega toka. Koncem meseca septembra bo dograjena glavna transformatorska postaja na Crnučah in takrat bodo odklopili začasno napetost 5000 voltov in priklopili na daljnovod napetost 35.000 voltov. Transformatorska postaja bo električni tok visoke napetosti transformirala na nižjo napetost. Od tu bo tekel tok po sedež tudi že dograjenem posebnem vodu v Domžale, odkoder bo oskubovana vsa bližnja in daljna okolica Domžal z električnim tokom.

Prvi korak k elektrifikaciji Slovenije je s tem storjen. Upamo, da bo mogoče doseči Kranjskim deželnim elektrarnam ugoden in za vse prebivalstvo Slovenije koristen sporazum z ljubljansko mestno elektrarno, s čemer bo do popolne elektrifikacije Slovenije le še en korak.

Poslovil in odšel si od nas tako tiho in mirno. Zapustil si nas... Tvoj duh in Tvoja dela pa bodo ostala in pričala še prihodnjim rodovom kot živ spomenik o Tvojem velikopoteznem kulturnem delu. Zapustil si nas... Zajokali smo vsi, kakor da smo Tvoji otroci, ko smo Te videli mrtvega med bliščečimi svečami in lepimi rožicami...

Spavaj v miru!

Razprave pred malim senatom

Ljubljana, 31. julija.

Ceprav so sodne počitnice, ima mali kazenski senat kljub temu vsak teden po dvakrat razprave, ki so v splošnem manjšega obsega, a tuhtintam vendarle zanimive. Za prihodnji teden pa je razpisana razprava proti nekdanjemu lesnemu trgovcu Francetu Isteniču, ki je bil edini družabnik družbe z o. z. »Unitas« v Ljubljani. Istenič je potom oglasov iskal uslužbenca, ki so kavejce zmožni. Več oglasovencev se mu je ponudilo. Sprejel jih je, izročili so mu kavejce, ki jo je potem porabil. Na ta način je 14 osebam izvalil 78.800 Din. — Danes dopoldne je bilo več razprav.

Spreten ponarejevalec tehničnih listkov

»Tako, gospod predsednik, se pritožim, ker nisem kriv. Zaradi tistih cifar kar 18 mesecev! Nikdar ne pridem iz areste,« je ogorčen pripomnil po sodbi 31 letni mešetar France Japelj, doma iz Matene na Igu, poznana firma med ljubljanskimi mitničarji. Predsednik senata s. o. s. g. A. Mladič mu je prečital sodbo, s katero je bil Japelj naposled po petih razpravah obsojen na 18 mesecev robove, ker je lani avgusta meseca ponaredil listek javne tehnice, katere lastnik je Ivan Vrhovec na Boršnikovem trgu, kjer prodajajo seno in slamo. Japelj je spreten ponarejevalec takih listkov in je bil že šestkrat kaznovan, ker jih je ponarejal. Sedaj mora sedeti 10 mesecev zaradi slinčnega delikta. In dobil je povrh še 18 mesecev. Japelj zna imitirati pisavo številke nekakega mitniškega paznika in se mu je že večkrat posrečilo, da je prevaril kupce sene in slame, da so mu tako plačali večjo vsoto, kakor je prodajalec v resnici prodal sene ali slame. Avgusta meseca je dobil v roke listek, na katerem je zradiral številko listka in brutto, odnosno netto teže. Na ta način bi bil kmalu opeharil prevoznika Rojca za 200 Din, a so mu pravočasno prišli na sled.

Zaradi sadik tri mesece strogega zopora

S culico v roki je stopil pred mali senat reven delavec, doma tam iz okolice Železnikov. France je bil v zagovoru skromen in ponižen. Obtožen je bil, da je letos aprila iz sosednjake posestnika Lebna, odnoeno Bernika odnesel 85 hrusovih in 15 jaboličnih sadik ter jih potem prodal po 8 do 11 Din komad. Sodnikom je dejal: »Res sem vzel, toda ne toliko. Doma je bila revščina. Huda stiska me je gnala, da sem vzel.« Ko pa je France čul, da je obsojen na tri mesece strogega zopora, je vzrotil in pripomnil: »Ne sprejemam. Orožniki...« — »Ne govorite tako, potem vas še danes ne bomo spustili domov,« ga je predsednik prekinil in zaključil prav kratko razpravo: »Ste že opravili!« — »Z Bogom, gospodje,« je France odvrnil in zapustil dvorano. V culici je imel nekaj kruha in mal prigrizek.

— Pri pokvarjenem želodcu, vretju v črevesju, slabem okusu, glavobolu, mrzlici, zaprtju, bruhanju in driski učinkuje že en kozarec naravne »Franz-Jože« grenčice zanesljivo, hitro in ugodno. Znameniti zdravniki za želodčne bolezni izpričujejo, da se »Franz-Jože« voda za z jedjo in pijačo preobložena prebavila izkaže kot prava dobrota. »Franz-Jože« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Ignacija v Ljubljani. Ustni slovesno praznovanje sv. Ignacija lojolskega, ustanovitelja jezuitskega reda. Ob osmih slovesna sv. maša. Izvaja se: Missa festiva v D, z. Jul. Gloger, gradual, justus ut palma, z. A. Foerster, ofert. veritas mea, z. J. Deschermeler.

Mešćanska Marijina kongregacija za moše pri sv. Jožetu ima v nedeljo, dne 2. avgusta t. l. ob pol 7 zjutraj sv. mašo skupno s sv. obhajilom.

Ljubljana

Znižane cene mesa

S 1. avgustom 1931 so cene mesu v Ljubljani sledeče:

Govedina: I. vrste zadnji del 17 Din, prednji del 14 Din; II. vrste zadnji del 15 Din, prednji del 12 Din; III. vrste zadnji del 10 Din, prednji del 8 Din.

Teletina: I. vrste: stegno, pleče, ledvična pečenka 16 Din, II. vrste 12 Din.

Svinjina: Domača: kare 22 Din, vrat (šink) 18 Din, rebra 16 Din; hrvaška: kare 20 Din, vrat (šink) 16 Din, rebra 14 Din.

Te cene so se določile sporazumno z mesarsko zadrujo po daljših posvetovanjih in veljajo za blago s priklado. Za meso brez priklade veljajo pribitki, kakor jih je svoj čas objavilo tržno nadzorstvo s posebno odredbo.

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

⊙ Mestna ženska realna gimnazija javlja gojenkam, ki so se priglasiše za Martinšičo, da odpade v mesecu avgustu letovanje na morju.

⊙ Počitniška kolonija mestne občine v Krajevici, Kolonisti, določeni za odhod k morju z dne 6. avg. 1931 se opozarjajo, da odide kolonija 4. avg. 1931 zvečer ob 6.55. Zbirališče točno ob 6 na glavnem kolodvoru v čakalnici III. razreda. Dan prej, t. j. 3. avg. 1931 je zdravniška preiskava v Mestnem domu ob 16. Ostala navodila ostanejo v veljavi. Prva kolonija, ki je odšla 6. julija se vrne dne 3. avgusta zvečer ob 20.40. Starši se pozivljajo, da pridejo po otroke.

⊙ Oblastna strelska družina Ljubljana nadaljuje v nedeljo, 2. avgusta strelsko tekmo in ostro streljanje na vojaškem strelišču, Dolenjska cesta. Člani razsodišča kakor tudi strelce se poziva, da so najkasneje ob 8. zjutraj na strelišču. — Dežurna Starna, Solar.

⊙ Službe pri mestni občini ljubljanski. Dan za dnevom prihaja na mestni magistrat veliko število prošelj za najrazličnejše službe. Vse te prošnje so brezpredmetne, ker pri mestni občini ljubljanski ni nobenih službenih mest na razpolago. Vsako pristo mesto mora biti razpisano in le tedaj naj reflektanti vlagajo prošnje. Istotako so brezuspešna vsa osebna posredovanja.

⊙ Nezgoda v Wolfovi ulici. Včeraj je prišlo v Wolfovi ulici do nezgode, ki se je k sreči dosti manj tragično iztekla, kakor pa so mislili očitvidci. Neznani avtomobilist je podrl na tla 54-letnega Iv. Jezerška, slugo pri tvrdki Pollak. Jezeršek se je poškodoval na glavi. V bolnišnici so Jezeršku obvezali glavo in ga odpustili domov, ker njegova poškodba ni nevarna.

⊙ Aparat za konzerviranje. Jutri in v nedeljo od 9.—12. in od 3.—6. ure, se na splošno željo ponovi predavanje o patentiranem aparatu »Beco« v hotelu Strukelj.

⊙ Teletina Din 12.— in 14.—, pri mesarju Antonu Zajcu, Vodnikov trg.

⊙ Kopalnice hotel »Slon«, od danes naprej zopet odprte.

⊙ Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

On in ona... in motorno kolo ali avto-fotografirnega aparata pa ne?

Aparat in pa

LUMIEROV FILM,

da bode veselje popolno.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana - Prešernova 5.

Kranci

Jutri popoldne se bo odločilo, kdo bo letos srečni lastnik avtomobila, ki ga kot glavni dobitnik nudi gasilska tombola poleg nešteto drugih dragocenih dobitkov. — Odbor gasilskega društva je z ogromno propagando zainteresiral skoro vso dravsko banovino pa tudi prebivalstvo onkraj njenih mej, za to sivojestrno prireditve. Vlaki na vse strani bodo ojačeni in ker se bo tombola pričela točno ob napovedanem času, se bodo vsi zunanji udeleženci lahko vrnili domov z večernimi vlaki. Ljudstvo je zelo pridno kupuje tablice, ki so v predprodaji ceneje kot pa na dan tombole. Segajte po tablicah in sreča je zagotovljena.

Tombola »Kranju«

NEDELJO 2. AVGUSTA OB 3 URI POP

I. dobitnik »Chevrolet« auto

(Din 54.000.—)

Portret pokojnega lekarnarja in posestnika g. Franca Savnika je akademski slikar g. Pungartnik pred kratkim popolnoma dovršil. Sliko je delal večji del po spominu — kolikor je v kratkem času svojega bivanja v Kranju pokojnega lekarnarja mogel spoznati — v oporo mu je služila skromna fotografija. Portret pokojnega g. Savnika je vsega priznanja vredno delo.

Dražba poštno vožnje. V občinski pisarni v Kranju se bo dne 5. avgusta 1931 ob 11 dop. vršila licitacija poštno vožnje na progi Cerklje pri Kranju—Šentur—Kranj za dobo 1 leta, počenši s 1. novembrom 1931. Izključna cena je Din 13.160. Kavcija znaša Din 650.

Z ozirom na splošno željo, da ponovimo predavanje patentiranega

aparata za konzerviranje „BECO“

sporočamo spoštovanim gospodinjam, da se bo predavanje ponovno vršilo v soboto 1. in nedeljo 2. avgusta od 9. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne v hotelu Strukelj.

Maribor

⊙ Tretjeredna skupščina duhovnikov lavantske školije ima svoj redni letni občni zbor 3. avgusta ob pol 17 v dijaškem semenišču. Referat ima g. p. dr. Angelik Tominec: Kako izvajaj III. red Quadragesimo anno? Na sporedu je tudi volitev novega odbora. Ker ni bilo mogoče posebnih vabil razposlati, prosimo tem potom obilno vdeležbe.

⊙ Docent dr. Matko, neutrudni mariborski znanstveni delavec na polju medicinske znanosti, je zopet izdal novo knjigo in sicer o »Bangovi bolezni pri človeku in govedu«. Knjigo, ki obsega 100 strani, je avtor posvetil in poklonil Zdravniškemu društvu v Nizzi.

⊙ Akademski vest: Gospod Ivan Letner, sin uglednega tuk. veleindustrijskega Letnerja, je na tehnični visoki šoli v Scharlottenburgu diplomiral za inženirja kemije. Naše iskrene čestitke.

⊙ Mariborsko vojno okrožje je včeraj odpisalo v kadroško vojno službovanje 33 mladeničev, med njimi je tudi nekaj inženjerjev in doktorjev. Večina jih gre v Ljubljano in Sarajevo.

⊙ Veliko tombolo priredi dne 4. oktobra tukajšnji slov. sportni klub Maribor. Društva se naprošajo, da ne stavijo na ta dan nobenih svojih prireditev.

⊙ Na slovesen način se je zaključilo šolsko leto na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli. Ob tej priliki je imel zavodov neumorni ravnatelj Josip Priol na dijakih svečan in lep govor.

⊙ Iz socialno-političnega urada. Radi nekaterih popravil bo mestni socialno-politični urad od ponedeljka naprej za nekaj časa uradoval v prostorih mestne litografije.

⊙ Nočno lekarniško službo ima za prihodnji teden do vključno 8. t. m. Minaškova lekarna pri Orlu na Glavnem trgu.

⊙ V Apače gredo jutri Mariborčani v velikem številu na tamošnje veliko prireditve Narodne odbrane. Prijave se sprejemajo še danes od 18 do 12 v pisarni N. O. v Grajski ulici 5, drugo nadstropje.

⊙ Požar je vpepelil hišo posestnika Franca Jermana pri Gornji Sv. Kungoti. Škoda je deloma krita z zavarovalnico.

⊙ Smrtna kosa. V starosti 48 let je umrl v splošni bolnišnici puškarjski mojster Nikola Bensa. Pogreb bo jutri ob 16 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. Pokojnemu blagemu možu časten spomin, žalujočim naše globoko sožalje!

⊙ Kat. izobraževalno društvo v Krčevini ima jutri ob 16 svoj redni mesečni sestanek s predavanjem.

⊙ Telica na Dravi. Poginulo so jo na Pristanu potegnili iz Drave; mariborski konjač je približno 1 in pol leta staro telico odpeljal.

⊙ Mariborski trgovski pomočniki so imeli v sredo zvečer svoj redni občni zbor. Iz poročil je bilo razvidno, da so trgovski pomočniki zelo gojili družabnost med seboj, toda obnem polagali zelo skrbno paznjo na izobrazbo. Nabavljene so bile v pretekli poslovni dobi razne revije, ki so članstvu bile zlasti v zimskih večerih zelo dobrodošle. Tudi se je razpravljalo o prostovoljnem zavarovanju pomočnikov pri Pokojninskem zavodu in vprašanju kolektivnih pogodb. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor: Ivan Vrisk, predsednik; Viktor Mavrič, podpreds.; Stefan Valand, Janko Pongrac, Avgust Hedžet in Franc Hrstnik, odborniki.

⊙ Promenadni koncert v mestnem parku. Jutri svira glasbeno društvo žel. uslužbencev. Na sporedu so sledeče točke: Bizet, Korčulica iz opere »Carmen«; Kalman, Plesat hočem! (valček iz opere Cardaška knezinja); Suppe, Pesnik in kmet, uvertura; Füllekruss, Godbeni spomini; Urban, Iz vzhoda; Majcen, Slovenski svet (potpourri) ter Stolz, Adje, moj mali gardni oficir!

⊙ V rokah pravice. K našemu včerajšnjemu poročilu pod tem naslovom dodajemo, da sta izvršila aretacijo zloglasnega vlomilca Magerla stražnika Bandelj in Ačko.

⊙ Hotel Halbwild v Mariboru v sredini mesta, zbirališče vseh slojev. Ob nedeljah jutranji in večerni koncert. Lepe zračne sobe za tuje.

Celje

⊙ Krajevni odbor združenja vojnih invalidov v Celju bo vpeljal evidenco in posredovanje zaposlenja vseh svojih članov-invalvidov, kateri to žele na podlagi novega »Pravilnika o zaposlenju vojnih invalidov.« V to svrhu naj se zainteresirani čim prej zgledajo pri tajništvu ter prineso s seboj še tudi dokumente, katere čl. 7. tega pravilnika predpisuje. Tajnik: Kovač.

⊙ Občinski urad Celje okolica odda za svoje ali v brezplačno oskrbo enega fantka, 3 leta star, in dve deklici, stari 11 in 13 let. Reflektantje naj se obrnejo osebno ali pismeno na občinski urad, kjer se dobe vse potrebne nadalnje informacije. Zupan: Mihelčič Alojzij.

⊙ Pevsko društvo Oljka priredi v soboto 1. avgusta ob 8 zvečer poslovilni večer tovarišu predsedniku g. Drugovcu in ostalim tovarišem pevcev, ki odhajajo na svoja nova službena mesta k policiji v Ljubljano. Prireditve se vrši v spodnjih prostorih Narodnega doma. Točna in polnoštevna udeležba vseh članov pevcev je strogo obvezna. Društvu naklonjeni domačini so najvljudneje vabljeni. Odbor.

⊙ Voglajna ne bo več smrdela. Kakor smo zvedeli, je sporočila trdka Westminster celjskemu okr. načelstvu, da so sedaj napravljene ponikovalnice, kakor so bile predpisane po zadnjem komisijskem ogledu, katerega se je udeležil kot geološki izvedenec univerzitetni profesor g. dr. Hinterlehner iz Ljubljane. Sedaj bodo pronicale odpadne vode, ki so povzročile toliko smradu po vsej okolici Voglajne, po na novo zgrajenih ponikovalnicah. Obnem je zaprosila trdka za kolavdacijo naprav.

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 1. avgusta: Vezi sv. Petra. Makabejski bratje. Ta mesec je dolg od 15 ur in 5 minut do 13 ur in 31 minut ter se ta mesec skrči za 1 uro in 31 minut.

Osebnosti

Imenovan je vlč. g. Karol Presker, duhovnik in župnik v Smartnem ob Paki, za dekana dekanije Braslovce.

Za kaplana v Slovensko Bistrico pride g. Janez Vodeb, dosedaj kaplan pri Sv. Juriju v Slovenskih gorah.

Delavski tabor

V nedeljo, 2. avgusta po deseti sveti maši bo v Bohinjski Bistrici delavski tabor pred Prosvetnim domom. Iz Ljubljane pride dva govornika. Delavci, pridite vsi in pokažite s svojo prisotnostjo, da živimo in delamo! Vabijo vas krščanski delavci. Tabor se bo vršil ob vsakem vremenu.

Po ververico je šel

Murska Sobota, 30. julija.

Zlomljeno nogo in izpahnjeno roko si zdravi v bolnišnici desetletni Stefan Zadravec iz Rankovca. Na neko drevo blizu Zadravčeve hiše je zablodil ververica. Švignila je do vrha in je tam skakala z veje na vejo. Stefan jo je zagledal in v srcu se mu je takoj zbudila želja, da bi malo živalco ujel. Brez pomisleka spleza na drevo. Čim višje se je povzpela, tem bolj brezskrben je bil. Prav to mu je bilo v pogubo. Veje so bile šibke in ga niso mogle vzdržati. Hipoma je zahreščalo in Stefan je začel padati. To se je zgodilo tako naglo, da se niti oprijeti ni mogel. Na tla je priletel z vso silo in je na mestu tudi obležal. Obupno je začel kričati in klicati na pomoč. Domači so takoj videli, da mu sami ne morejo pomagati, zato so ga takoj prepeljali v bolnišnico.

Mali ponesrečenec vse bolečine precej potrpežljivo prenaša in resno izjavlja, da ververice nikdar več ne bo lovil.

Ostale vesti

Položnice, prilaga naša uprava lanišnji številki »Slovenca«, za vse cenjene poštne naročnike. Poslužijo naj se jih takoj vsi oni p. n. naročniki, ki jim s 1. avgustom poteče naročnina, ostali naj jih pa prihranijo za poznejše plačilo ali pa oddajo novemu naročniku.

Ravnateljstvo 1. drž. realne gimnazije v Ljubljani, Vegova ulica 4 obvešča vse one učence, ki imajo popravni izpit iz enega ali dveh predmetov, da se prične vsi popravni izpiti že 24. avgusta namesto 1. septembra 1931 in sicer točno ob 8 po razporedu, ki je nabit na uradni deski v avli.

Posebni vlak v Zagreb in nazaj v nedeljo 2. avgusta povodom prvenstvene tekme Hrija—Gradjanski odhaja iz Ljubljane ob 9.45, prihod v Zagreb ob 13. Povratek iz Zagreba ob 21, prihod v Ljubljano ob 24. Vožnja stane tja in nazaj iz Ljubljane Din 48.50, oziroma odgovarjajočo polovico čisto iz postaj Litija, Trbovlje, Zidani most, Sevnica, Rajhenburg, Krško in Brežice, na katerih bo vlak imel postanke. V Ljubljani se kupi polovična karta do Zagreba, v Zagrebu pa zopet polovična za nazaj. Interese, ki so se za vlak prijavili in naprej plačali 60 Din ter s tem omogočili poseben vlak, prosijo odbor SK Hrija, da proti vrnitvi potrdila denar zopet dvignejo in poskrbe sami za železniške vozovnice.

Na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se bodo vršili pismeni popravljani izpiti za vse učence in učenke v četrtke 27. avgusta od 8 dalje, ustmeni popravljani izpiti pa se bo vršil za učence in učenke prvih letnikov v petek, 28. avgusta od 8 dalje, za učence in učenke drugih letnikov pa v soboto 29. avgusta od 8 dalje. Podroben razpored je razviden iz razgleda na objavi deski. — Prošnje morajo biti vložene do 24. avgusta. Popravljanje končnega izpita se bo pričelo v petek 4. septembra ob 8. Podroben razpored je razviden iz objave na razgledni deski. Prošnje morajo biti vložene do 1. septembra. — Ravnateljstvo.

V »Službenih novinah« kraljevine Jugoslavije št. 170 od 29. julija t. l. je objavljen »Zakon o izmenjavi zakona o skupnem davku na poslovnih prometih in »Zakon o pošti, brzojavu in telefonu«.

Vlom v župnišče. V deževni noči od 28. na 29. julija so neznani zlikovci vlomili skozi okno v pisarno župnišča pri Sv. Boltenku v Slov. gorah. Ker denarja niso dobili, so pobrali druge reči, kakor: župnikov talar, boljši kloboč, več cerkvenih predmetov, kakor: posodice za sv. olja, cerkveni nabiralnik ter železno škrinjico s par dinarji drobiža. Vsa škoda znaša 2000 Din.

Zivalske nalezljive bolezni v Dravski banovini po stanju dne 25. jul. t. l.: Steklina na Selu, okr. Laško, 1 slučaj, Garjavost konj v Izlakah, okr. Litija, 1 dvorec, v Smihelju, okr. Novo mesto, 1 dvorec, Svinjska kuga v Dolu B in Marunu 2 dvorca, okr. Laško, v Klečah, 1 dvorec, okr. Maribor d. b.; Lormanje 10 dvorcev, okr. Maribor l. b.; Kandija 2 dvorca, okr. Novo mesto. Rdečica svinj v Dol, vasi 1 dvorec, Zg. Obrež 1 dvorec, Sv. Lenart 2 dvorca, okr. Laško; Konjiška vasi 1 dvorec, okr. Konjice; v Breganskem selu 1 dvorec, okr. Krško; v Globokem in Plazovju po 1 dvorec, okr. Laško; v Izlakah 1 dvorec, Pusti Javor, Janče in Stangarske Poljane po 1 dvorec, pol. okr. Litija; v St. Pavlu na Malem Lipoglavu in v Preserju po 1 dvorec, okr. Ljubljana; v Boletinsk, Lomanošah, na Noričkem vrhu po 1 dvorec, okr. Ljutomer. Gnoloba čebelnje zalege: na Spod. Bregu in v Ločiču, okr. Ptuj, po 1 čebelnjak.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Algermissen K., Freidenkertum Arbeiterschaft und Seelsorge. 151 strani, broš. Din 28.—
Bardenhever Dr. L., Die Katholische Frau in der Zeit. 152 strani, broš. Din 42.—
Buchberger Dr. M., Gibt es noch eine Rettung? Gedanken zur heutigen Zeit und Lage. 147 strani, broš. Din 45.—
Charles P., Unser Wandel mit Gott. Dreiunddreissig Betrachtungen. 252 strani, vez. Din 42.—
Guardini R., Vom lebendigen Gott. 133 strani, vez. Din 49.—
Katholische Ehe. 111 strani, broš. Din 31.—
Leo XIII. Rundschreiben über die Arbeiterfrage. 82 strani, broš. Din 30.—
Pius XI. Rundschreiben über die gesellschaftliche Ordnung. 114 strani, broš. Din 32.—
Scheuwiller O., Am heiligen Quelle des Lebens. 288 strani, vez. Din 90.—
Timpe G., Der selige Weg. Gedanken für jeden Tag. 306 strani, vezano Din 73.—

Sr. Rupert v Slov. gor. Te dni nas je zapustil šofer g. Ivana Lorberja, Vinko Čeb, kateri je služboval čez 3 leta pri sv. Rupertu. Bil je trezen šofer, poštenjak da malo takšnih. Pogrešali ga bodo g. Lorber in vsi, s katerimi je obdelal. Bog mu daj na novem službenem mestu srečo in zadovoljnost in najlepši spomin na Ruperte.

Jagnje z dvema glavama in šestimi nogami v zaporu. V zaporu sarajevskega okrajnega načelnika se je te dni nahajal čuden jetnik: jagnje z dvema glavama in šestimi nogami. Zgodba, radi katere je moralo jagnje v zapor, je sledeča: Njegov lastnik je bil dolžan pančevskemu sodišču manjšo vsoto, katere ni poravnal. Radi tega je policija na zahtevo pančevskega sodišča jagnje zaplenila in privela v sarajevske zapore. Tu je bilo jagnje po nedolžnem nekaj dni zaprto. Medtem pa je lastnik poravnal svoj dolg, nakaš so jagnje z dvema glavama in šestimi nogami izpustili iz zapore.

Zažgala gozd, ker se je bala volkov. Iz Mostarja poročajo: Na planini Čvrtnici je te dni izbruhnil velik požar, ki je povzročil precejšnjo škodo. Naknadno so dognali, da je požar zanelila pastirica, ki je zakurila velik ogenj ker se je bala volkov, ki so grozili napasti njeno čredo.

Kobilice v Drinski banovini. Iz Sarajeva poročajo: V zadnjem času so se pojavile v Drinski banovini velike množice koblice. Pri vasi Vlasenici in v njeni okolici, kjer so se koblice najprej pojavile, so povzročile nad dva milijona dinarjev škode. Od ondat so se koblice napolile v velikih jatah v občino Ozren, v neposredni bližini Sarajeva, kjer so tudi povsem uničile vse, kar so se našle na poljih. Sarajevski fitopatološki zavod je takoj odobril kredit 20.000 dinarjev za uničevanje ekavcev. Na srečo je pa te dni padel precej močan dež, ki je odstranil nevarnost da bi koblice nadaljevale s svojim uničujočim delom drugod.

Za poletne izlete vam nudi najbogatejšo izbiro provianta veleposrja Slaniš na Gospodarski cesti.

Vprašanja in odgovori

M. T. Z. Naslov za Tegro valo zoper kajenje. lfd.: Tegra, poštni predal 23. — Celje. Cena po povzetju Din 20.

Konjice

Zanimanje za jurišnji veliki versko manifestacijo je po vsaj dekaniji zelo živahno. Iz sosednjih župnij bodo verniki prihiteli v Konjice v slovesnih procesijah. Včeraj in danes se vrši v arhidiekaniji in dekaniji cerkvi evharistična tridnevna, ki jo vodita škof. g. Lazarista iz Celja. — Ker jutri za časa pontifikalne sv. maše, ki jo bo služil g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič, arhidiekanjska in dekanjska cerkev ne bo mogla dati prostora vsem udeležencem kongresa, bo istočasno s pontifikalno sv. mašo v cerkvi še ena tiha sveta maša zunaj na prostem, tako da bo lahko vsakdo zadostil svoji nedeljski dolžnosti. Po končanih sv. mašah bo slavnostno zborovanje zunaj pred cerkvijo, kjer bosta govorila dr. Alojzij Voršič iz Celja in dr. Fran Vatrovec iz Maribora. Pri vseh slovesnostih sodelujejo tudi omladinska godba iz Maribora.

Jutri bodo v dekanjski cerkvi svete maše po sledečem redu: ob 4 zjutraj tiha, ob 5 orglana, ob 6 petla, ob pol 8 tiha, ob 8 tiha, ob pol 10 v cerkvi pontifikalna, zunaj cerkve istočasno tiha sv. maša. Med sv. mašami ob 5, 6 in pol 8 so skupna sv. obhajila žene, mož in otrok.

Red pri popoldanski procesiji, ki gre po isti poti kakor na dan sv. Reš. Telesa, je naslednji: 1. Kriz. 2. Možje in fantje. 3. Marijanski prapor in za njim fantje raznih cerkvenih in prosvetnih katoliških organizacij s svojimi znaki. 4. Šolski otroci konjiških šol. 5. Dekliške Marijine družbe z zastavami. 6. Belobelečene in ovenčane Marijine družbenice. 7. Belobelečene šolske deklice, ki nosijo cvetje. 8. Godba. 9. Pevec. 10. Najsvetejše, ki ga nosi g. pomožni škof dr. Tomažič, in duhovščina. 11. Zastopniki oblasti in gospoda. 12. Zene Marijinih družb z zastavami. 13. Ostale žene po štiri in štiri. — Red pri procesiji bodo vzdrževali posebni reditelji in vsakdo se naj lepo ravna po njihovih navodilih, da se bo vse lepo in v redu izvršilo.

Drevi bo na jurišnji slovesnost opozarjalo slovesno streljanje in velik goreči križ na konjiški Skali. Večerni mrak bodo razsvetljevali raznobarvne rakete, ki jih je oskrbel g. Slavko Uršič. Vseled izredno lepe točke na Skali se bo prebivalcem daleč okrog danes zvečer nudil krasn prizor, ki jih bo opozarjal na jurišnji dan. Vse pa naj služi v večjo čast božjo.

Jutri vsi na evharistični dekanjski kongres v Konjice! — Pridite, molimo Kristusa Kralja!

Zagorje

Prejšnji teden je umrla v splošni bolnišnici ga. Franja Zabavnik, soproga rudniškega delovodje. Zapušča hčerko, ki je že odrasla in sina akademika. Prizadetni naše iskreno sožalje. — V soboto je bil na Lokah delavski shod zaradi plač, ki jih namerava Trb. prem. družba delavcem znižati, kakor smo že poročali. V ponedeljek so se vršila nadaljnja pogajanja o plačah med zastopniki TPD v Ljubljani in med zastopniki delavcev. — V nedeljo je bila nogometna tekma med SK Zagorje in SK Kisovec. Igrali so najprej juniorji (0:0), nato je igralo prvo moštvo obeh klubov. Rezultat 1:3 v korist SK Zagorja. — Kmalu bi postala žrtev Sanca pri kopanju v nedeljo popoldne gospodična Danica B., učenka v trgovini g. M. Gospodična je sicer znala plavati, toda je izgubila orientacijo v valovih, preko katerih je preplaval Savo. Režila sta jo že nezavestno g. Burkelje, ki je že večim rešil življenje iz vode, in g. Regancin.

Stara Loka

Umrla je v nedeljo Lenka Zagar. Bog jo je končno rešil dolgega trpljenja. Na bolniški postelji je bila nad 30 let. Pokopali so jo v tork. Naj počiva v miru!

Cestni valjar je ropoče in tlačil cesto pod cerkvijo. Delavci prav pridno posajajo cesto z materialom, ki ga vozijo od nove šole, kjer podirajo stara poslopja.

Požar na Suhi je Staroločane tudi prestrašil. Čeprav smo od Suhe precej oddaljeni, je bilo vendar razločno videti od plamenov razjarjeno nebo. Po dimu je smrdelo celo popoldne. Gasilci, ki so takoj odhiteli s svojo motorno brizgalno na kraj požara, so se vrnili šele opoldne.

Nedeljski »Slovenec« se dobi pri gosp. Jožetu Zagar, po domače »na Kalanovci«.

Pri dolgih voznjah

boste šele znali prav ceniti trpežnost Continental obroča, kajti neprekosljiva je prožnost in elastičnost njegovega gumija.

Viktor Bohinec, Ljubljana

Continental

Gospodarstvo

Zvišanje diskonta v Angliji. Bank of England je zvišala v četrtke diskont od 3 in pol na 4 in pol odstotka. To povišanje je pripisovali velikim prodajam zlata. V zadnjem tednu je banka izgubila 32 milijonov funtov zlata in je zlata rezerva padla na 132 milj. funtov. Omesajamo, da je zadnje zvišanje bilo ravno pred tednom dni. Tudi švedska banka je v petek zvišala svojo diskontno mero od 3 na 4%.

Ustavitev dela pri Fordu. Fordove tovarne v Detroitu so zaprle obrat za več tednov. 75.000 delavcev je odpuščenih. Omejitve so bile tudi pri 11 ostalih Fordovih tovarnah, in tako je postalo brezposelnih nad 100.000 delavcev. Zopetnega začeta dela pred jesenjo ni pričakovati.

Tečaji za kapunjenje petelinčkov. O priliki prireditve tečajev za kapunjenje, ki jih priredi Perutninarska reg. zadruga v Ljubljani in perutninarski odsek Kmetijske družbe ter so bili že objavljeni v časopisih, opozarjamo vse zanimance na sledeče prednosti, ki jih dosežemo s kapunjenjem petelinov: 1. večjo in težjo perutnino; 2. meso od kapunov je bolj sočno, nežno in bolj okusno; 3. prodajna cena za kapune je mnogo višja; 4. zaradi boljše izrabe krme po kapunih je proizvajanje mesa cenejše; 5. kapunjenji petelinji so bolj mirni, ne hrešče in ne nadleguje kokoši; 6. kapuni se lahko uspešno uporabljajo tudi kot dohrne kokle za vzrejo piščet; 7. kapunov se na manjšem prostoru lahko več redi kakor pa druge perutnine; 8. odjem kapunov traja akozi vse leto; 9. splošna boljša uporaba odvisnih petelinov, ki bi se drugače težko dali dobičkonosneje rediti in prodati. Dalje opozarjamo udeležence tečajev, ki bi želeli, da se jim kapuni nekaj petelinčkov na tečajih, da se ravnanje točno po sledečem: 1. petelinčki naj bodo mladi, ne nad pol tričetrti kg; 2. živali je treba 36 ur pred kapunjenjem postiti (brez krme), zadnjih 18 ur tudi brez vode, kar živalim prav nič ne škoduje. Natančen pouk, kako je ravnati s kapuni pozneje, se bo podal udeležencem na tečajih.

Borza

Ljubljana, 31. julija.

Denar

Tudi v današnjem deviznem prometu so bili tečaji čvrsti in so v primeri z včeraj narasli. Promet je bil srednji.

Ljubljana. Amsterdam 2271.17—2278.01, Bruselj 786.37—788.73, Curih 1099.05—1102.35, Dunaj 792.18—794.58, London 273.71—274.53, Newyork 5624.33—5641.33, Pariz 220.96—221.62, Praga 166.94—167.44, Trst 274.75—295.65.

Zagreb. Amsterdam 2271.17—2278.01, Dunaj 792.18—794.58, Bruselj 786.37—788.73, London 273.71—274.53, Milan 294.75—295.65, Newyork kabel 5635.33—5652.33, ček 5624.33—5641.33, Pariz 220.96—221.62, Praga 166.94—167.44, Curih 1099.05—1102.35. — Skupni promet brez kompenzacij 4.8 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2271.17—2278.01, Bruselj 786.37—788.73, Curih 1099.05—1102.35, Dunaj 792.18—794.58, London 273.71—274.53, Newyork 5624.33—5641.33, Pariz 220.96—221.62, Praga 166.94—167.44, Milan 294.75—295.65.

Curih. Belgrad 9.09, Pariz 20.105, London 24.9075, Newyork 512.75, Bruselj 71.575, Milan 26.815, Madrid 46.30, Amsterdam 205.55, Dunaj 72.075, Stockholm 137.175, Oslo 137.15, Kopenhagen 137.10, Sofija 3.7175, Praga 15.19, Varšava 57.50, Budimpešta 90.025, Atene 6.65, Carigrad 2.43, Bukarešta 3.0475, Helsingfors 12.90.

Ruše

Tovarno za vžigalice z vsem inventarjem je kupil g. Viktor Glaser, lesni trgovec v Smolniku; preuredil jo bo v tovarno za zaboje in lesno volno. **Umrla je** v Rušah v starosti 72 let ga. Ana Šarh, bivša kmetica na Lobnici; pokojnica je zadnja sestra poselnika Luke Hleba, zgraditelja lepe cerkvice na Smolniku.

Murska Sobota

Gimnazija — Martinišče. Da ima Sobota nižjo gimnazijo, je znano tudi širši javnosti. Obiskujejo jo večina sinovi in hčere Slovenske krajine, a od leta do leta se večja tudi število dijakov z onstran Mure. To je jako dobro, ker se na ta način ožije vezi med mladino naše krajine in ostale Slovenije. V Soboti vladajo za dijaštvo precej ugodne razmere. Gimnazija sama ne zadržuje za drugimi, kar pa se tiče izdatkov za prehrano, so mnogo nižji kakor drugod. Radi tega priporočamo gimnazijo vsem študentom sosednjih Slovenskih Gor. Posebne ugodnosti nudi zlasti dijaški dom »Martinišče«, ki ga vodi salezijanci. V domu dobijo dijaki popolno oskrbo za razmeroma smešno nizko ceno. Mesto denarja se sprejmejo tudi poljski priidki. Dobrim, zlasti revnim dijakom se mesečni primerno zniža. Sprejme se vsak dijak od to in onstran Mure.

Inspekcija na postaji. V sredo se je pripeljal iz Ptujja višji inspektor g. Vehovec. Peljal se je do Hodoča, spotoma pa se je mudil tudi na tukajšnji postaji.

Nova maša. V nedeljo dne 2. avgusta bo imel v tukajšnji župni cerkvi novo mašo g. Bejek Janez iz Kroga. V Soboto že kakih 20 let ni bilo nove maše, v Krogu pa najbrž še sploh niso imeli novomašnika.

FOTOAMATERJI!

Vse fotopotreščine dobite v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Vrednostni papirji

Domači državni papirji so bili v glavnem neizpremenjeni. Pač pa so danes v Zagrebu izredno popustili dolarski papirji. Včeraj je bilo 7% Blerovo posojilo zaključeno po 74, danes je bil prvi zaključek po istem tečaju, nato je padel papir na 70, kasneje na 69 in 68, na koncu je bilo povpraševanje po 68.75, ponudba pa po 69.25. Podobno je nazadoval tudi tečaj 7% posojila Ddb in 8% Blerovega posojila, v katerih pa ni prišlo do zaključkov. Bančni papirji beležijo običajne zaključke v delnicah Union in Jugobanke po neizpremenjenih tečajih. Med industrijskimi papirji je bilo več prometa v delnicah Danice in osj. Sečerane, ki je danes oslabela. V ostalem ni bilo izprememb.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 87 bl., 7% Bler. pos. 76 bl., Celjska pos. 150 d., Ljublj. kred. 120 d., Praštediona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče 120 d., Satvna 45 d., Ruše 145 d.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 83 bl., agrari 43—46, vojna škoda ar. in kasa 355—357, S. 355—357 (356), 12. 363—364 (364, 365), 8% Bler. pos. 80—85, 7% Bler. pos. 68.75—69.25 (74, 70, 69, 69.50, 68), 8% pos. Drž. hip. b. 69—71, 6% begl. obv. 60—61 (60.50). — Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Poljo 53.50—55, Kreditna 121—126, Union 150—155 (150), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 120—123, Medjunarodna 68 d., Obrina 36 d., Praštediona 957.50—965, Srbska 190 d., Zemaljska 120—121 (120). — Industrijske delnice: Nar. sum. 25 d., Guttman 110 d., Našice 800 bl., Danica 64—65.25 (65.50, 65.25), Pivara Sar. 190 d., Drava 235—236 (235), Sečerana Osijek 218—221 (220, 218, 220), Os. ljev. 210 d., Brod. vag. 54 bl., Union 55—60, Vevče 120 d., Ragusea 300 d., Trboveljska 225—235.

Belgrad. Narodna banka 6.000—6.100, 7% inv. pos. 82.50 bl., agrari 46 bl., vojna škoda 355.25—356 (650 kom.), 9. 361 d., 11. 367—371, 12. 370—372 (1000 kom.), begl. obv. 60—61.50, 7% pos. Drž. hip. banke 76.50 bl.

Notacije drž. papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 67—69, Newyork: 8% Bler. pos. 73—75, 7% Bler. pos. 64—65, 7% pos. DHB 68—70.

Dunaj. Don. zav. jadr. 92.60, Wiener Bankverein 17.05, Escompleges. 143, Zivno 79, Union 17.10, Aussiger Chemische 116, Ruše 14, Alpine 12.90, Trboveljska 27.50, Prager Eisen 256.50, Leykam 1.75.

Zitni trg

Somber. Pšenica: ar., slav. nova 79 kg 2% 163—165; oves: bč., ar., slav. novi 145—150; jč. men: bč., ar. novi 117.50—122.50; koruza: bč. 701—103.50, bč. avg. 103—105; fižol: bč. beli uzanci 230—235; moka: bč. št. 2 245—265; Otrubi: bč. 110—115. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 112 vagonov.

Zivina

Svinjski sejem v Mariboru 31. jul. Prignanih je bilo 144 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov 50—80 Din, 7—9 tednov 90—150, 3—4 mesece 150—220 Din, 5—7 mes. 350—400 Din, 8—10 mes. 420—500 Din, 1 leto 600—700 Din: 1 kg žive teže 6—8 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 Din. — Prodanih je bilo 99 svinj.

Hmelj

VI. Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, 31. julija. — Od našega zadnjega poročila se je stanje hmeljskih nasadov le vtoliko spremenilo, da so bili isti osveteženi vsled zaostalih padavin in se sedaj prehod cvetja v kobilu izvršuje normalno. Z obriranjem se bo najhitreje posamerno pričelo 10, vobče pa 17. avgusta. O kupčiji ni kaj poročati. — Društveni odbor.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 1. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Cas, plošče. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Časnik in časnikarstvo. — 20. Koncert godbe na pihala »Sloga«. — 21. Prenos iz Park-hotela na Bleku. — 22. Cas, dnevne vesti. — 22.15 Salonski kvintet.

Nedelja, 2. avgusta: 9 Inž. Edo Fugina: O melioraciji zemljišč. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10 Plošče. — 10.30 P. dr. Angelček Tominec: Versko predavanje (Rerum novarum). — 11 Salonski kvintet. — 12 Cas, dnevne vesti. — 12.15 Plošče. — 15.30 Citro solo, g. Mezogolits. — 16.30 Zabavno štivo, dovptji. — 17 Salonski kvintet. — 20 Solistični večer gđ. Vere Majdičeve. — 20.45 Koncert salonskega kvinteta. — 22 Cas in poročila. — 22.15 Koncert salonskega kvinteta.

Drugi programi

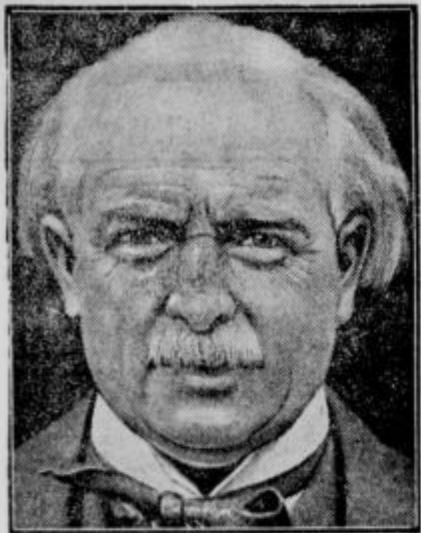
Nedelja, 2. avgusta.

Belgrad: 11 Ciganska glasba. — 12.30 Radio-orkester. — 16 Narodne melodije. — 18 Vokalni koncert. — 20 Narodne s. klaro. — 20.30 Komedija. — 21 Komični dvospevi. — Zagreb: 20.30 Koncertni večer. — 22.10 Francoska glasba. — **Budimpešta:** 11 Koncerti vojaške godbe. — 20.15 Ciganska glasba. — 21 Komedija. — **Dunaj:** 10.30 Pevski koncert. — 11.05 Simfonični orkester. — 19.50 Plošče (Caruso). — 20.25 Shawov večer (tri enodejanke). — 22.10 Večerni koncert. — **Milan:** 12.30 Laha glasba. — 20.45 Pester koncert. — 22.15 Plesna glasba. — **Oslo:** 13 Vojaske koncert. — 19.30 Koncert. — **Praga:** 19.55 Poljudna glasba. — 21 Radio-orkester. — 22.14 Orkestralni koncert. — **Lang**

Iz Kastelčevih mehiških spominov

Cestni vitezi - Kako je Kranjec prodal in odslužil konja

Dne 5. majnika 1867 — tako nadaljuje stotnik Kastelic svoje mehiške spomine (glej »Slov.« z dne 14. junija in dalje) — odkorakali smo (9. in 10. lovška stotnija) v Pueblo, kjer naj bi čakali na cesarjev prihod ter se v tem času odpočili od trimesečnega truda-polnega vojskovanja. V luan de los Slanos došel nas je častivreden mož — višji general Ortega, pristaš liberalne stranke. Potoval je

Lloyd George, bivši angleški ministrski predsednik, ki je bil te dni operiran.

k cesarju v Mehiko zaradi mirovnih pogodb. Ortego je vse spoštovalo zaradi njegove redke poštenosti. Bil je spreten vojskovodja, pa tudi dober pisatelj. Imel je takrat kakih 50 let; postave je bil majhne in temnega, osornega pogleda.

V Puebli smo se nastanili v »Konceptjski vojašnici«, nekdanjem samostanu z lepim vrtom in vodometi.

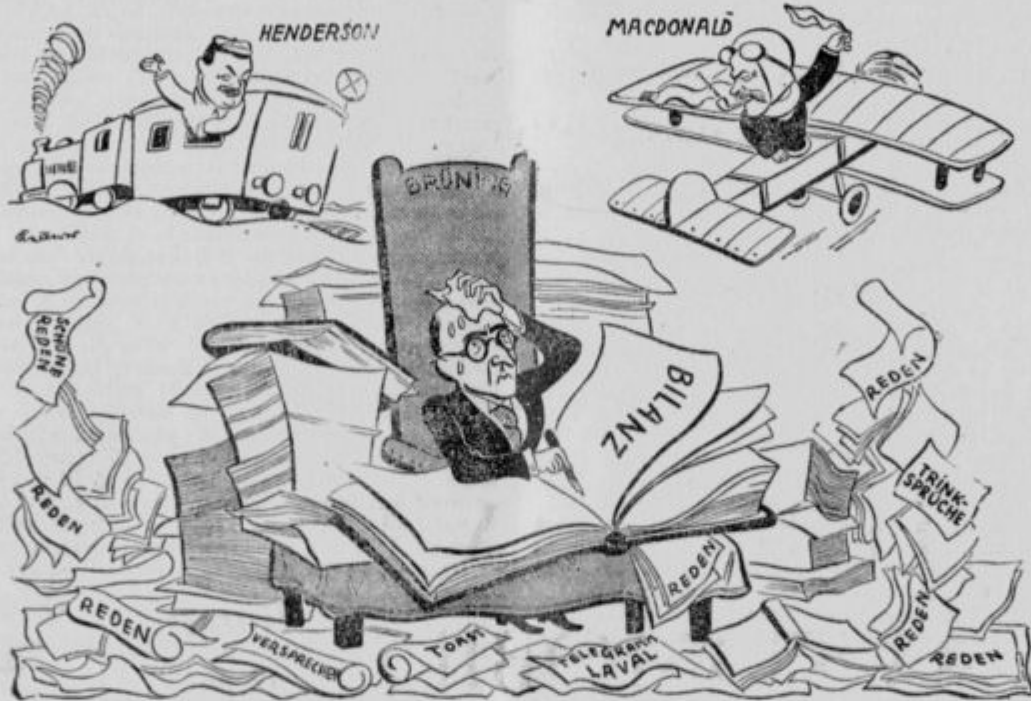
Dne 12. majnika ob 2 ponoči sem odšel kot kurir v izbrani družbi v Oricabo. Seboj sem imel 4000 pesosov eraričnega denarja. Ob tej priliki sem mnogo izvedel o mehiških razmerah — vendar niso bile te novice najboljše.

Ker smo se bali roparskih napadov — kateri so bili ondi na dnevnem redu — smo bili vsi moški oboroženi. V rokah smo držali nabite samokrese, kajti človek se je komaj zavedel, že ga je obkolila roparska drhal, večidel na konjih. Mehikanski ropar je mnogokrat član ugledne rodbine. Ne streže po življenju napadenega, pač pa ga mika njegov denar in druge vrednosti. Nepričakovano plane iz kake gošče, zaukaže potniku, da naj se ustavi, in ako ga ta sluša, mu mirno pobere, kar ima, ter zopet izgine brez sledu. Le ako bi napadeni branil svoje imetje, bi se stvar ne končala tako mirno.

Mnogokrat pa so ti »caballeros del camino« — cestni vitezi — kakor se zovejo sami, galantni. To nam kaže naslednji dogo-

ljonom ekspedicije v Namour; vsled mraza in lakote so pomrli — razen nekaterih častnikov — vsi udeleženci.

Ko sem se vozil iz Pueble v Oricabo in nazaj, sem imel priliko opazovati spretnost svojega kočijaža. V diligenci, ki je bila podobna bolj Noetovi barki kakor vozu, vpreženih je bilo navadno devet konj ali pa prav toliko mul. Tik pred vozom sta bili dve živali, pred tema štiri in čisto spredaj tri. Vso to vprego je držal en sam kočijaž v eni roki, v drugi pa bič. Le sem ter tja mu je pomagal na kozlu sedeči kočijaž aspirant, ki je nosil v vrečki kamenje s seboj, s katerim je opominjal prve živali njihovih dolžnosti. Spretnost teh ljudi je bila res občudovanja vredna. Vozili smo se čez hribe in doline kakor po ravni cesti. Tak kočijaž je imel 100 do 120 pesosov mesečne plače ter je dobil ob novem letu še nagrado, ako se mu med letom ni pripetila nobena nesreča. V novejšem času diligece pač niso več v rabi, kajti po vseh daljših progah prevažajo parna sila potnike in blago, dočim je tekla v onem času v Mehiki železnica samo iz Verakruza do Passo del Macho — štiri postaje daleč — in od glavnega mesta do Chapultepeca — pol tako daleč. Gradili so še nekaj drugih prog, vendar je šlo delo le počasi naprej, deloma zaradi nemirov, deloma zaradi slabega nadzorstva in slabih finančnih razmer. Tako je izginil neki blagajnik z več tisoč pesosov, lačni delavci so ostali nepla-

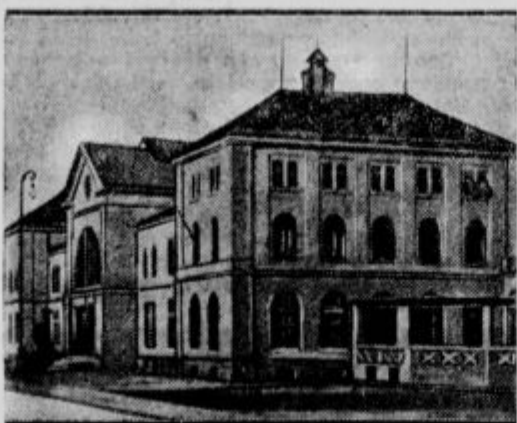

Brüning sestavlja politično bilanco po odhodu angleških ministrov: Govori, napitnice, obljube... pa nobenega fیکا.

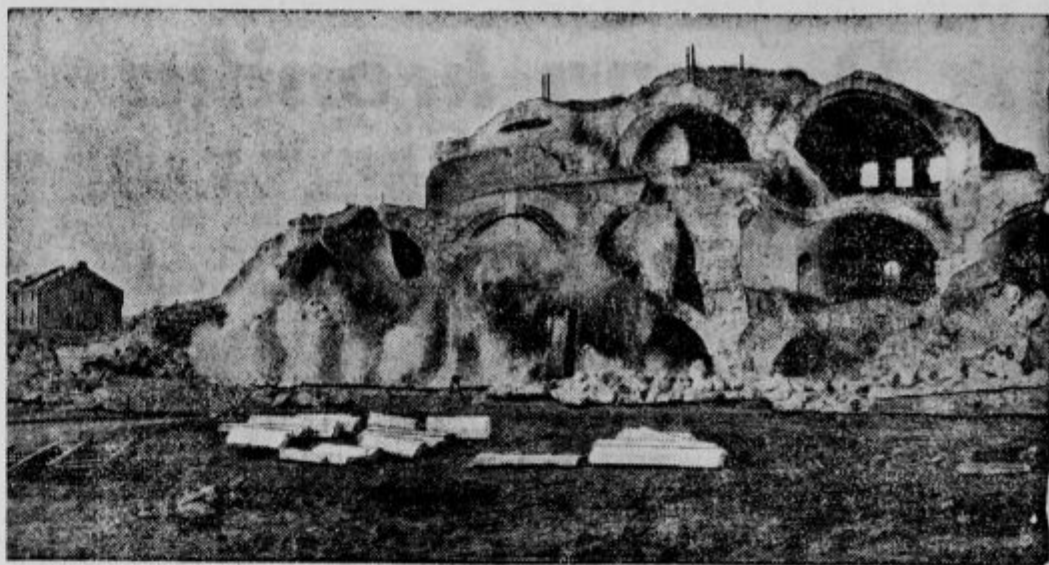
čani, delo je zaostalo. In to ni edin slučaj v povobodomiselni Ameriki.

Po tridnevem trupalnem potovanju sem dospel ponoči v Pueblo. Silno sem želel odpočiti se, a našel sem svoje stanovanje zaklenjeno in ključa nikjer. Prva pot mi je bila v hlev, kjer sta bila moja dva konja. Toda našel sem le enega samega, ki me je sestradan pogledoval. Dal sem mu klaje in vode, nato pa pozno ponoči odšel v vojašnico, da bi ondi zvedel, kje sta sluga in drugi konj. Tu so mi povedali, da mi je sluga prodal konja in sedaj popiva s tovariši. Dasiravno zmučen, sem vzel patrolo treh mož ter ga šel iskat po mestu. Našel sem vinjenega v veseli družbi. Vzel sem mu ključ do mojega stanovanja in denar, kar ga je še imel; njega samega pa sem dal odvesti v zapor. Drugo jutro je bil poklican k raportu. Opravičeval se je z izgovorom, da sem nameraval itak že jaz sam prodati konja. To je bila sicer resnica, vendar nisem bil pooblastil njega prodajati žival.

Ker mi je bil doslej še vedno zvest in je obžaloval to dejanje — vrhu vsega pa je bil še Kranjec — ga nisem izročil, kakor zahtevajo predpisi, vojaškemu sodišču, ampak obsodil sem ga sam v dvodnevni zapor v jami. Z jamo je bila taka: Ko je bil cesar odpravil kazen s palico, so vtikali vojsake kakor Francozi v jame. Bil je to prostor temen, globok in tako tesen, da se kaznjene v njem niti vvesti ni mogel. Pokrita je bila jama s pokrovom. — Po dosluženju kazni je odšel sluga k stotniku. Boril se je hrabro in bil celo dvakrat ranjen. Kot invalidu se mu je dodelila kantina v neki vojašnici v Puebli. Ko si je prihranil nekoliko denarja, je poravnal vso pri prodaji konja povzročeno škodo. Po razpustu prostovoljnega kora in odvezi prispege, se je vrnil v domovino. (Dalje.)

Kolodvor Heb na nemško-češki meji, kjer bodo po najnovejši češkoslovaški pogodbi vodili osebni promet češkoslovaški uradniki, tovarni pa nemški.

Zadnji ostanki utrube »Visoki kavalire pri Köstrinu, ki jih Nemci v zmislu versailleske pogodbe tačas razstreljujejo.

Pro. evropski parnik v Chicagu

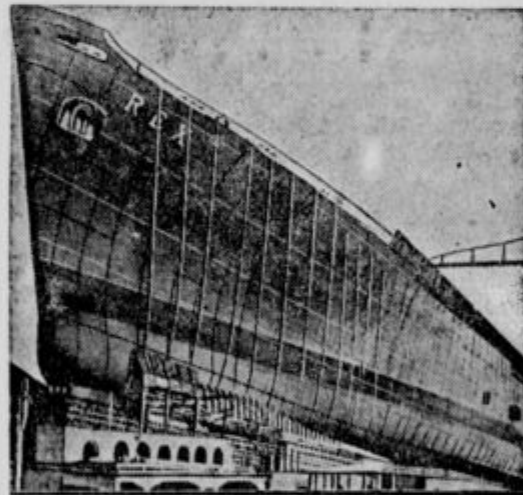
Prvič je priplula v Chicago evropska ladja, ki je pripeljala evropsko blago neposredno iz Evrope, ne da bi bila kje prekladala. Bil je to švedski parnik »Anna«. Parnik je preplul Atlantik, krenil po reki Sv. Lovrenca, preplul jezero Ontario, Wellandov kanal in Velika jezera ter slednjič pristal v Chicagu.

Ura na Zlati obali

V Mogador (Marokko) se je vrnil misijonar p. Gagnon, ki je bil šel z ekspedicijo v francosko zapadno Afriko in na Zlato obalo. Med svojimi potnimi zapiski je zabeležil tudi način za merjenje časa po solncu med domačini na Zlati obali. To je pač najbolj pesniška ura na svetu. Dnevni čas označujejo naslednje: ko poje petelin (ob 4), ko se zjasni zemlja (ob 5), ko zasije sonce (ob 6), ko je sonce doraslo (ob 8), ko sonce sije povsodi (ob 9), ko sonce žge (ob 11), ko sonce obrne pot (ob 15), ko solnčni žarki slabe (ob 16), ko sonce zardi (ob 17), ko sonce spi (ob 18), ko sonce vrne zemljo (ob 19), ko se bliža sen (ob 20), ko se začne sen (ob 21). Za prave nočne ure domačini nimajo imen, ker jim niso potrebna. Kakor vsa naravna ljudstva vstajajo s solncem in hodijo z njim spat. Edina označba za te ure je: čas spanja.

Ljud'e v Tatrah

28letni poljski inženjer Nikodem Gizinski iz Varšave je šel na Visko Tatre. Na eni izmed planin ga je napadel pastirski pes. Gizinski je ustrelil, da bi psa oplašil. Tedaj je pridrl nadenj pastirski starešina Jurij Zarodsky in pobil inženerja s sekuro. Inženjer je v obrambo sprožil revolver in krogla je pastirju prodrla srce. Sedaj so naskočili inženerja ostali pastirji in ga bili, kamor je priletelo. Orožniki so našli Gizinskega strahovito zdelanega, vendar še živega. Njegovo stanje je brezupno.

Italijanska ladja velikanka »Rex«, ki jo 1. avgusta letos spuste v morje v Genovi. Oceanski velikan obsega 47.000 ton in bo rabil za vožnjo iz New Yorka v Neapelj 7 dni, tako da bo znašala povprečna hitrost 25 milj na uro (sedanji rekord ima »Bremer« s 23 miljami na uro).

Smešnice

Ali poznas žival, ki ima oči, pa ne vidi, noge, pa ne more hoditi, skoči pa tako visoko kakor cerkven stolp?

>?!?

>Gugalni konj!

>Hm... Oči — da; noge — da. Toda da bi skočil tako visoko kakor cerkven stolp?

>?!?

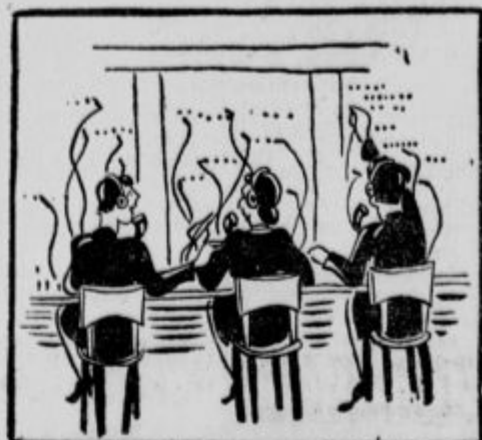
>Seveda, prav tako visoko. Ali more cerkven stolp skočiti?

*

Na davkarijo pride mož in potrpežljivo čaka, da bi prišla vrsta nanj; potem ponižno prosi: »Rad bi dobil dopust.«

Uradnik je presenečen: »Kako to? Saj niste pri nas v službi!«

Mož: »Neposredno pač ne — toda vse življenje delam samo za vas!«

Telefonska gospodična: »Tako, sedaj sem dala temu neimpatentnemu človeku zopet napačno številko!«

Sila kola lomi

Avstralija je začela s svojim preširokogrudnim gospodarstvom v velike stiske. Vsa javna dela, ki niso nujno potrebna, so odgodili. Guverner Nove Južnogske države se je sprlo velike stiske odpovedal svoji plači in vsem drugim javnim prejemkom. Njegov zgled je učinkoval in sedaj so izjavili tudi člani vrhovnega sodišča, naj se jim znižajo plače za 20 odstotkov. Tako daje Avstralija lep nauk, da treba začeti z znižanjem plač od zgoraj.

Zemljevid bivše Nemške Vzhodne Afrike (Tanganjike), ki naj bi se po najnovejših načrtih angleških finančnikov proglasila za samostojno nemško državo.

Draga ciganska nadloga

V češkoslovaški republiki živi približno 70 tisoč ciganov. Od tega se preživlja s poštenim delom približno 10.000 ciganov; vsi drugi živijo od beračenja in tatvine. Zaradi lepšega vzbujajo nekatere ciganske tolpe videz, kakor da se pečajo s kotlarstvom ali kakim drugim rokodelstvom, kar je pa le kulisa, za katero se uganjajo sleparstva in tatvine na škodo prebivalstva. Če se upošteva, da porabi povprečno vsak pripadnik ciganov po 5 Kč dnevno za življenje, znaša to dnevno najmanj 300.000 Kč ali letno okroglo sto milijonov čeških kron, ki jih cigani priberajo, prislepajo ali ukradejo, bodisi v gotovini ali blagu. To je nezasišeno breme za domače prebivalstvo. Cigansko nadlogo občitijo tudi po drugih deželah in ne najmanj v Jugoslaviji. To vprašanje bo morala Evropa prej ali slej rešiti.

Kapaciteta Chevroletovega avtobusa je v popolnem ravno-
vesju z njegovim motorjem.
Chevroletov šestcilindrski mo-
tor razvija dovolj sile, ne da
bi se motorski deli voza neso-
razmerno obrabili.

Zadovoljni potniki so najboljša reklama za vašo avtobusno progo

Avtobus, ki naj kaj nese, mora biti dosti
prostoren, da lahko naloži dovolj potni-
kov, obenem pa mora v njem biti poskrb-
ljeno za udobnost: potniki se morajo svo-
bodno gibanje. Brez dobrih vzmeti takisto ne
gre, če naj bo vožnja rahla in prijetna.
Vse te vrline so združene v novi Che-

vroletovi tovorni šasiji. Na 3.99 m dolgo
šasijo si lastnik voza lahko da montirati
karoserijo za 22 sedežev, in še ostane
dovolj prostora za širok hodnik. In ker
ima Chevroletov avtobus dvojne zadnje
vzmeti, je potovanje v njem udobno
kakor v osebnem avtomobilu.

V Chevroletovem avto-
busu udobno sedi 22
potnikov. Taka udobnost
je gotovo najboljša re-
klama, ki jo je mogoče
delati za avtobusne proge.

CHEVROLETOVI TOVORNI AVTOMOBILI

TRI DOLŽINE ŠASIJE

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda
60 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad
devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!
Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Vzgojiteljica
samostojna, perfektna v
znanju nemščine, srbo-
hrvaščine in slovenščine,
želi mesto. Ponudbe pod
»Zanesljiva« št. 8629 na
upravo »Slovenca«.

Vzgojiteljica
zmožna, perfektna nem-
ščine, srbohrvaščine in
slovenščine, išče za do-
poldanske ali popoldan-
ske ure mesto. Ponudbe
pod »Vestna« št. 8628 na
upravo »Slovenca«.

Pouk

Šoferska šola
oblastveno koncesijonir-
na, I. Gaberščik, bivši
komisar za šoferske iz-
pite, Ljubljana, Dunajska
cesta 31. Prihodnji redni
tečaj 1. avgusta.

**Čamernikova
šoferska šola**
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-avto). Prva oblast.
koncesijonirana. Prosena
št. 16 zastoni. Pišite ponil!

Christofov učni zavod
Ljubljana, vpisuje dnevno
te ves avgust na Domob-
ranski cesti 7. Vpisnina
20 Din, mesečna šolnina
120 Din; revni goscenci
imajo popust.

Službo določa

Starejša ženska
se išče k bolniku za celi
dan. Hrana v hiši. - Po-
nudbe z navedbo plače
pod »Bolnik« št. 8566 na
upravo »Slovenca«.

Kontoristinja
vešča nemščine in govoru
in pisavi, ki bi pomagala
tudi v trgovini, se sprej-
me 15. avg. na Bledu. Za-
četnice niso izključene. -
Služba stalna. - Naslov v
upravi »Sl.« pod št. 8605.

Kuharica
pridna in poštena, se ta-
koj sprejme. Florijanska
ulica 16.

Učenka
z dobro vzgojo in primer-
no izobrazbo sprejme
trgovina z mešanim bla-
gom na deželi. Oskrba v
hiši. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Pridna«
št. 8630.

Razno

2 ali 3 gospodje
boljši, se sprejmejo na
dobro domačo hrano. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 8533.

Mehanika
dobro izvežbanega, ki bi
stopil v kompanijo z mlaj-
šim, dobro uvedenim ko-
vaškim mojstrom v več-
jem kraju Slovenije, iščem
v svrhu intenzivnejšega
izrabljanja obeh obrtov.
Ugoden prostor ob glavni
avtomobilski cesti takoj
na razpolago. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Dober mehanik« 8601.

Vnajem

Delavnica
150 m², suha, svetla, elek.
razsvetljava, vodovod, v
sredini mesta, se takoj
ceno odda v najem. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 8603.

SLAVNI FRANCOSKI CIRKUS 4 BRATJE

Samo 3 dni

LJUBLJANA - TIVOLI

AMAR

V soboto gala predstava ob 9. uri zvečer

Obisk menežarije v nedeljo od 10. ure dopoldan do 9. ure zvečer. - Predprodaja v soboto od 2. ure popoldan naprej.

Lokal
in malo skladišče, pri-
merno za vsakega manj-
šega obrtnika, se odda. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 8602.

Stanovanja
podprtilično, soba in ku-
hinja, se odda takoj. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 8532.

Opremljena soba
s posebnim vhodom, sredi
mesta, se odda. Naslov v
upravi »Sl.« pod št. 8300.

Stanovanje
3 sob s trgovskim loka-
lom se odda z avgustom.
Alojzij Repnik, Cerklje
št. 94 pri Kranju.

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in pri-
tiklin se takoj odda v
novi hiši. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 8641.

Stanovanje
2 večji in 2 manjši sobi,
kuhinja in pritlikline, tik
sodišča, se odda za 1. no-
vember. Natančne ponud-
be z opisom rodbinskih
članov pod zn. »Mesečno
1800« na upravo »Slov.«

Glasba

Klavir
se ugodno proda ali za-
menja za radio. Lampe-
tova ulica 13, Trnovo.

Kupimo
Srečke, delnice,
obligacije
kupi Uprava »Merkur«,
Ljubljana - Selenburgova
ulica 6, II. nadstr.

Posestva
Hiša naprodaj
v Stožicah za nizko ceno.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 8232.

Proda se
trinadstropna vogalna hi-
ša s trgovskimi lokali na
Miklošičevi cesti v Ljubi-
ljani. Pojasnila v knjižo-
vodstvu Mestne hranil-
nice ljubljanske.

Posestvo
ki redi 4 glave živine, in
8 orolov njive naprodaj.
Hiša poleg farne cerkve,
v kateri je že čez 40 let
trgovina — pripravno za
gostilno in vsako obrt. -
Poleg zidan hlev, vse z
opeko krito. Cena 120.000
Din. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 8607.

Hiša
novodograjena, dvostano-
vanska, vodovod, elektr.,
parketi, po ugodni ceni
in ugodnimi pogoji napro-
daj v Rožni dolini. Cenj.
vprašanja na upravo »Sl.«
pod »Ugodno« št. 8578.

Hiša
naprodaj: kovačnica, vrt
itd. L. Pustisek, Zdole 33,
pri Krškem.

Nova hiša
dvodružinska, se proda. -
Elektrika in vodovod v
hiši. Rožna dolina, cesta
VIII. št. 29.

Prodaj
stare stelaže, omare in
mize. - Poizve se: Gerk-
man, Cankarjevo nabrežje
št. 1, Ljubljana.

Pohištvo
čisto, prodam zaradi seli-
tve. Pogačarjev trg št. 3,
III. nadstr., levo.

Pletilni stroj
št. 8/60, malo rabljen, po-
ceni naprodaj. - Naslov v
upravi »Sl.« pod št. 8642.

Pohištvo
spalnice, česnjeve, buko-
ve ter ostalo pohištvo nu-
di po izredno nizkih cen-
nah Ivan Kuhar, mizar-
stvo, Vižmarje 69, št. Vid
nad Ljubljano.

Mlinariji!
R: prosa, ajdo in lešmen
kupite najceneje pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
Veletrovinna žita in moka.

**Vse vrste
sadja in
zelenjave**
nudimo po najnižjih
dnevni cenah. RUDOLF
EHRENFREUND IN SIN,
Osijek. - Telefon št. 210.
Naslov za brzojavke:
Rudsin Osijek.

Mornarske majice
od 9 Din naprej Vam
nudi »LUNA«, Maribor,
Aleksandrova cesta 19.
Poštna naročila točna.

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti
kurjim očesom CLAVEN
je mast

Dobite v lekarnah, dro-
gerijah ali naravnost iz
tvornice in glavnega skla-
dišča

M. HRNJAK
lekarnar - SISAK
Varujte se potvorb

Pohištvo
priprosto in najmodernejšo Vam nudi trdka
po izredno nizki ceni
KREGAR IN SINOVA
št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvoru

Bolezni želodca, slabo prebavo
in nepravilno vrtje urejuje »FIGOL«.
»FIGOL« pospešuje tek, čisti in osvežuje
kri, krepi telo. — Priporočila se odraslim in
otrokam.
Figol se dobiva v vsaki lekarni, po pošti ga
razpošilja proizvajalec: Lekarna Dr. Semelič.
Dubrovnik 2/44, 3 stekl. s poštnino 105 Din.
8 steklenic 245 Din. 1 steklenica 40 Din.

OBČINSKI URAD SV. JURIJ ob j. žel., trg, naznanja
tužno vest, da je njen dolgoletni in delavni tajnik

Franc Žličar

v četrtek, dne 30. julija prerano umrl.

Blagopokojni je s svojim neumornim in požrtvovalnim
delovanjem mnogo pripomogel k procvitu občine. Ohranil mu
bomo zvest in trajen spomin.

Sv. Jurij ob j. žel., dne 30. julija 1931.

RABIMO 200 MLADIH MOŽ!

Beseda „mož“ pomeni toliko kot hranitelj. S 14 letom nastopi deček dobo, ko si pričanja služiti kruh, in ga zato imenujemo že mladega moža. To pa ne velja za vse, zlasti ne za dečke bogatih staršev, ker si v tej starosti še ničesar ne zaslužijo. Prav za prav bogatih staršev pri nas ni veliko. Semtertja naletimo na dečke, ki se brez opravičenega razloga prištevajo otrokom bogatih staršev. Ali takih je malo in o teh ni vredno razpravljati.

Vi mladi možje stopite pogumno na prag življenja in dela. Ne žalostite se, ako Vas Vaši starši niso mogli ali pa niso hoteli šolati. Cel svet je šola, najboljši učitelj je delo, a siromaštvo naj bo najzanesljivejša opora Vašemu stremljenju. Večina znamenitih mož našega časa je ostavljala svojo rodno hišo in šla v svet s tako neznatnimi sredstvi, kot Vi. Današnja doba je nadvse važna, zato, ker odvarja vsestranske možnosti najrevnejšim možem, da se z uspehom povzpno tudi na najvišja mesta. To pa je odvisno od vsakega posameznika, od njegovih sposobnosti, vstrainosti in težnje po doseganju določenega cilja.

Za svojo bodočnost izbirajte si svobodne poklice, kot poljedelstvo, trgovino in industrijo, ker le svobodni poklici nudijo vse pogoje nemotenega razvoja človeškega znanja, sil in nadarjenosti. Moč telesa in duha bodi Vaše vodilno geslo v življenju. Življenje je težak boj, kateremu se nihče ne more izogniti. Ne bojte se zaprek, ne izogibajte se jih, marveč pogumno se jih lotite. Ne slabite lastnih telesnih sil s pijančevanjem, kajenjem in podobnim, ker te napake so izvor vseh neuspehov. Vrlina in treznost sta sigurna pot k zmagi.

OBILO SREČE!

TOMÁŠ BAŤA

Sprejemamo 14 do 16 let stare dečke, ki jih pošiljamo v naše tovarne v Zlinu na Čehoslovaškem. Tu imajo priliko, da se priučijo čevljarstvu, čevljarstvu in trgovini. Prednost dajemo dečkom čevljarstvenih družin.

Pojasnila in vsi potrebni podatki so na razpolago v vseh naših prodajalnah.

Bata

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki, r. z. z n. z. javlja tužno vest, da je njen dolgoletni član nadzorstva, gospod

Franc Benedičič

urar in posestnik v Škofji Loki

dne 30. julija 1931 nenadoma preminul.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v soboto, dne 1. avgusta ob 17. uri od hiše žalosti na mestno pokopališče.

Ohranili mu bomo trajen in hvaležen spomin.

V Škofji Loki, dne 31. julija 1931.

NAČELSTVO IN NADZORSTVO.

Zahvala

Popolnoma vdani v voljo Vsemogočnega ob bridki izgubi naše dobre, blage manice

ANTONIJE PODGORŠEK

se prav pristrčno zahvaljujemo za številne izraze sočutja.

Posebno bodi izrečena zahvala mil. g. arhidijakonu Tovorniku, č. gosp. župniku Tomažiču in ostali duhovščini, pevskega zboru za ganljive žalostinke in vsem darovalcem krasnega svečja.

Bog plačaj č. sestram tukajšnje bolnice in č. g. kaplanu Bohancu, ki so naši mamici tako lepo pripravili pot v pravo domovino.

Slednjič se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v najtežjih urah in spremljali blago rajnico k večnemu počitku.

Konjice, dne 30. julija 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

Offrid v. Hanstein:

104

Strahotno potovanje na luno

Strašne minute, ko so vsi trije molčali in s stisnjenimi zobmi strmeli predse. Nato pa sunek, močno nagnjenje rakete, strašno nihanje zdaj sem zdaj tja, in vrglo je potnike kvišku.

Nekaj trenutkov in že so se onesvestili, prav tako, kakor tedaj pri vzletu z Nove Atlantide.

Na vse so pomislili, eno pa pozabili: da je privlačnost mesečeva osemkrat manjša od zemeljske. Zato bi tudi zadostoval osemkrat šibkejši sunek, da požene raketo kvišku; torej so vzleteli zdaj z osemkrat večjo hitrostjo, ko z zemlje, ako so aparati prav delovali.

Ognjene plamene je bruhala raketa, eksplozija je sledila eksploziji, kosi kovin so frčali vse križem, padali na kisikov sneg in zgorevali s plapolajočimi plameni, majcena žareča točka pa je hitreje ko misel izginila v večnem vsemirju.

★

Zima in sneg sta pokrivala divje gore naravnega parka Yellowstone. Na Atkinson Peakju je popolnoma v sneg zakopana in od sveta ločena stala zvezdarna in velika, štirideset metrov visoka, iz železnih reber zgrajena delavnica, v kateri je stanoval Valdemar Apel.

Vkljub zimi so bila poslopja topla, kajti spretni inženir je izrabil enega izmed vročih vrelov, ki so tudi zdaj v zimskem času povsod brizgali vročo vodo; spremenil ga je v naravno osrednjo kurjavo.

Ljudi je na tej višini bivalo malo: Valdemar Apel, dva izkušena mehanika, dva stara zakonca za strežbo in ena Allister.

Štirje tedni so že potekali, odkar se je na Novi Atlantidi pripetila nesreča in je raketa izginila v etru. Prvi dnevi so bili posvečeni neprestanemu delu. Joe Allister se je pripeljal za njima in hotel edino svoje dete spraviti nazaj, pa vse njegove besede so bile zaman. Skomignil je z rameni in se odpeljal nazaj v Frisko.

Valdemar Apel pa je dal besedo, da to zimo la noben način ne poskusi vzleteti z drugo raketo, ako prva raketa sama ne pokliče na pomoč. To je bilo pa izključeno. Saj so pretekli celi dnevi, ne da bi sploh kaka zvezdarna sveta kaj izsledila.

Največji refraktor na zemlji v čikaškem observatoriju je skozi ves teden noč in dan opazoval mesec, pa ni zasledil prav ničesar; res je enkrat iz daljnega vsemirja priletel na mesec meteor, pa kaj naj bi to imelo zveze z raketo! In vendar je bil to isti meteor, ki je Egonu pokazal kisik, da pa majcene rakete, ki ni bila razžarjena kakor meteor, niso mogli opaziti, je kajpada bilo čisto naravno.

Joe Allister je bil zopet v Frisku. Prav za prav se mu je še dobro zdelo, da mu hčerka zimske mesece preživi na Atkinson Peakju. Na Apela se je lahko zanesel, javno mnenje se je pa sprevrglo. Zdaj je namreč naenkrat vsak že naprej vedel, da je raketa blaznost. Vsak se je smejal staremu Allistru, da je milijon in še več zmetel na mesec.

Posmehovali so se pa tudi ljubezni milijonarjeve hčerke do prismojenega doktorja. Dobro, da jih ona ne sliši, če je pa za žrtvovala svoje malo premoženje, kaj za to? Saj je bila njegova edina dedinja.

Mogočni tovarni avtomobili so malo prej, preder so zimski snegovi pokrili ceste, vozili k zvezdarni.

Cela vojska mehanikov je bila na delu.

V veliki delavnici je stala druga raketa, pripravljena za odhod; počivala je v operesnih rokah prav tako, kakor raketa na Novi Atlantidi, nad njo pa se je bočila kupola delavnice in trebalo je pritisniti na poseben stroj, pa se je toliko razmaknila, da je raketa lahko vzletela.

Bila je na las podobna svoji dvojčici, le da je bila zgrajena morda še skrbneje.

Irena je bila spretna in praktična asistentka, jako hitro je razumela ustroj, poznala je vsak vzvod, vsako kolo. Tudi tu je bilo varno spravljenega zelo veliko provianta, oblek iz umetne kože in kisikovih čelad, a bilo je vsega še več, ko v prvi raketi.

Irena ni skoparila.

»Od vsake reči moramo vzeti s seboj toliko, da bomo lahko dajali tudi njim. Tudi bomo morda dolgo potovali, ko jih bomo iskali, zato moramo biti tudi na to pripravljeni.«

V mali, oblazinjeni kabinici si se počutil skoraj kakor doma, kajti ženski okus je znal marsikaj olupšati.

Tako so torej sprva delali noč in dan, neprestano je en možak sedel ob radiosprejemniku, drugi pr ob daljnogledu in opazoval.

Pretekel je teden.

Iz vsemirja nobene vesti.

Časopisi so molčali, svet pa je preko blazno drznega poskusa treh mož prešel na dnevni red.

Trije norci, ali pa en norec in lahkomišelna človeka, ki sta njegovo delo pokazila.

»Ljudi je na tej višini bivalo malo: Valdemar Apel, dva izkušena mehanika, dva stara zakonca za strežbo in ena Allister. Štirje tedni so že potekali, odkar se je na Novi Atlantidi pripetila nesreča in je raketa izginila v etru. Prvi dnevi so bili posvečeni neprestanemu delu. Joe Allister se je pripeljal za njima in hotel edino svoje dete spraviti nazaj, pa vse njegove besede so bile zaman. Skomignil je z rameni in se odpeljal nazaj v Frisko. Valdemar Apel pa je dal besedo, da to zimo la noben način ne poskusi vzleteti z drugo raketo, ako prva raketa sama ne pokliče na pomoč. To je bilo pa izključeno. Saj so pretekli celi dnevi, ne da bi sploh kaka zvezdarna sveta kaj izsledila. Največji refraktor na zemlji v čikaškem observatoriju je skozi ves teden noč in dan opazoval mesec, pa ni zasledil prav ničesar; res je enkrat iz daljnega vsemirja priletel na mesec meteor, pa kaj naj bi to imelo zveze z raketo! In vendar je bil to isti meteor, ki je Egonu pokazal kisik, da pa majcene rakete, ki ni bila razžarjena kakor meteor, niso mogli opaziti, je kajpada bilo čisto naravno. Joe Allister je bil zopet v Frisku. Prav za prav se mu je še dobro zdelo, da mu hčerka zimske mesece preživi na Atkinson Peakju. Na Apela se je lahko zanesel, javno mnenje se je pa sprevrglo. Zdaj je namreč naenkrat vsak že naprej vedel, da je raketa blaznost. Vsak se je smejal staremu Allistru, da je milijon in še več zmetel na mesec. Posmehovali so se pa tudi ljubezni milijonarjeve hčerke do prismojenega doktorja. Dobro, da jih ona ne sliši, če je pa za žrtvovala svoje malo premoženje, kaj za to? Saj je bila njegova edina dedinja.«